

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยกับ
พฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน
จังหวัดศรีสะเกษ

การศึกษาครั้งนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2555

**The Study of Relation of Reading Behavior between Preschool Children and
Their Parents at Anuban Bhay Thap Tan School in Si Sa Ket Province**

Mrs. Sa-ard Chueathong

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction
School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirat Open University

2012

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย
กับพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน
จังหวัดศรีสะเกษ

ชื่อและนามสกุล นางสาวอาด เชื้อทอง

แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. พัทรี ผลโยธิน

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2555

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. พัทรี ผลโยธิน)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญศรี พรหมมาพันธุ์)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญศรี พรหมมาพันธุ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยกับ
พฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน
จังหวัดศรีสะเกษ

ผู้ศึกษา นางสาวอด เชื้อทอง **รหัสนักศึกษา** 2512103140 **ปริญญา** ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
(หลักสูตรและการสอน) **อาจารย์ที่ปรึกษา** รองศาสตราจารย์ ดร. พัทรี ผลโยธิน **ปีการศึกษา** 2555

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ

กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 5-6 ปี จำนวน 30 คน ที่ศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม และผู้ปกครองเด็กปฐมวัย จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย และแบบสอบถามพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การทดสอบไคสแควร์

ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กัน

คำสำคัญ พฤติกรรมการอ่าน เด็กปฐมวัย ผู้ปกครอง

Independent Study title: The Study of Relation of Reading Behavior between
Preschool Children and Their Parents at Anuban Bhay
Thap Tan School in Si Sa Ket Province

Author: Mrs. Sa-ard Chueathong; **ID:** 2512103140;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent Study advisor: Dr. Pacharee Phonyotin, Associate Professor;

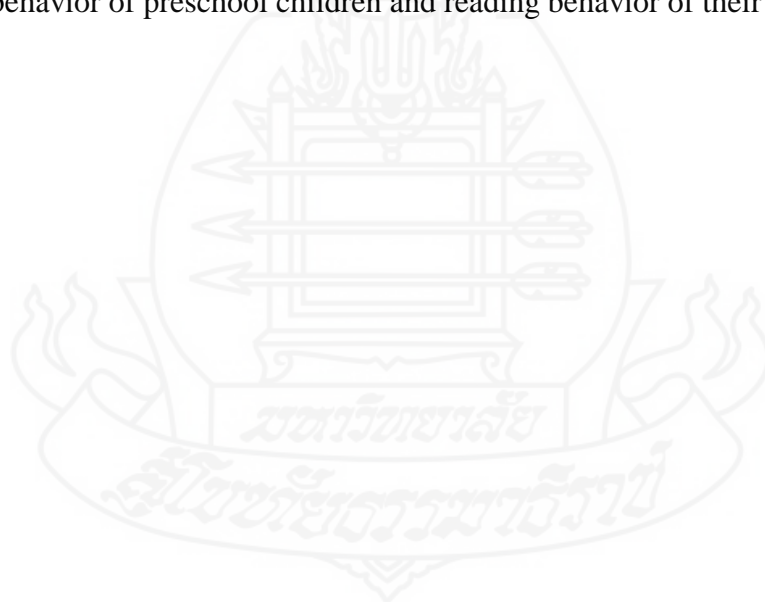
Academic year: 2012

Abstract

The purpose of this research was to study the relationship between reading behavior of preschool children and reading behavior of their parents at Anuban Huay Thap Tan School in Si Sa Ket Province.

The samples consisted of 30 preschool children, aged 5-6 years, studying at the second kindergarten level in the first semester of the 2011 academic year at Anuban Huay Thap Tan School in Si Sa Ket Province, obtained by cluster sampling and 30 parents of the students.. The research instruments employed in the study were a preschool children reading behavior observation form, and a questionnaire on the parents' reading behavior. The data was analyzed by chi-square.

The result of the study revealed no significant relationship between reading behavior of preschool children and reading behavior of their parents.

Keywords: Reading behavior, Preschool children, Parents

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรี ผลโยธิน ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ และรองศาสตราจารย์ ดร.
บุญศรี พรหมมาพันธุ์ กรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่าง
สูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาตรวจสอบ และให้
ข้อเสนอแนะเพื่อทำการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัยให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน ที่ได้ให้ความสะดวก
สนับสนุน และให้ความช่วยเหลืออย่างดียิ่งในการศึกษาทดลอง ทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

ที่สุดนี้ผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครอบครัว ตลอดจนญาติพี่น้องทุกคน
และคณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ เพื่อนนักศึกษาปริญญาโท วิชาเอกปฐมวัยศึกษา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช ที่ให้การสนับสนุน ส่งเสริม และเป็นกำลังใจตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอมอบให้แก่
ทุกท่านที่มีส่วนร่วมในความสำเร็จ จนทำให้การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

สอาด เชื้อทอง

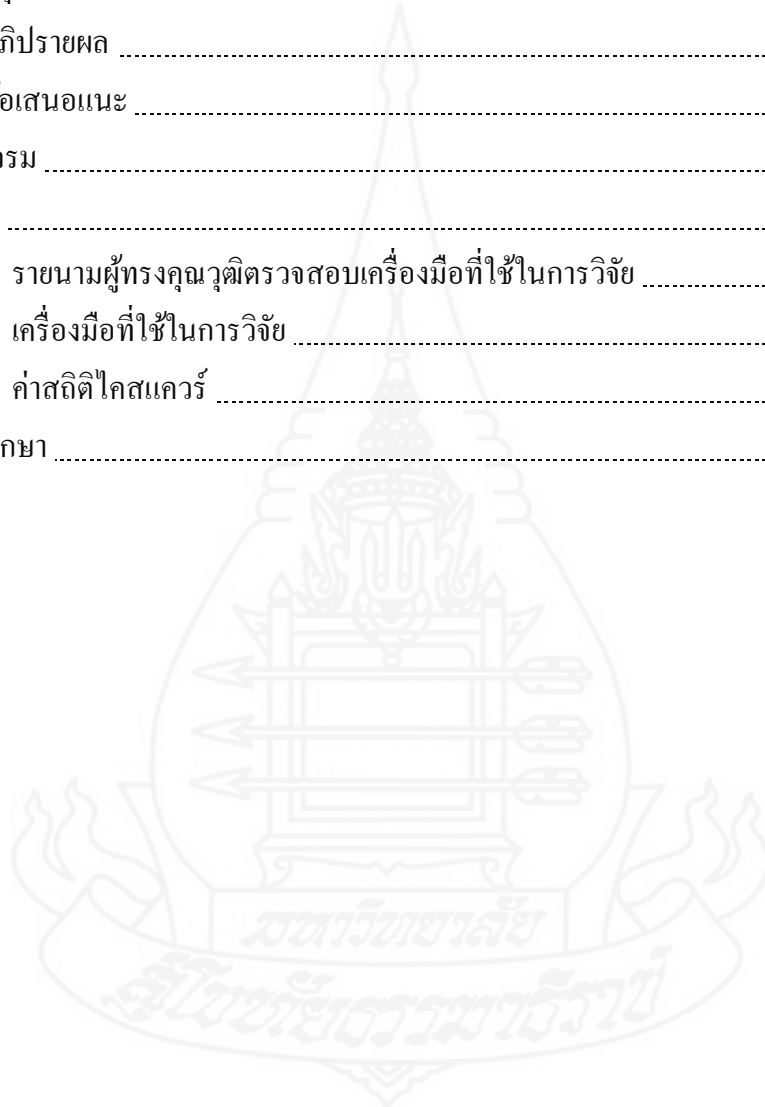
พฤศจิกายน 2555

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
สมมติฐานการวิจัย	2
ขอบเขตการวิจัย	2
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
การอ่าน	5
เด็กปฐมวัย	10
ผู้ปกครอง	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	25
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	25
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	25
การเก็บรวบรวมข้อมูล	27
การวิเคราะห์ข้อมูล	28
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	29
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย	29
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง	31
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยกับผู้ปกครอง	34

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	38
สรุปการวิจัย	38
อภิปรายผล	39
ข้อเสนอแนะ	41
บรรณานุกรม	43
ภาคผนวก	48
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	51
ค ค่าสถิติไคสแควร์	56
ประวัติผู้ศึกษา	58

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล.....	29
ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง	31
ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรม ในห้องเรียน	33
ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง	34
ตารางที่ 4.5 การเปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์พฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครองกับเด็กปฐมวัย ด้วยสถิติไคสแควร์	35

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอ่านมีความสำคัญยิ่งต่อการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื่องจากการอ่านทำให้ความรู้แตกฉาน ก่อให้เกิดทักษะทางการคิด เพิ่มพูนสติปัญญา สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง สร้างบุคคลแห่งการเรียนรู้ซึ่งจะนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต (ลัดดา ม่วงอร่าม 2547: 2) สอดคล้องกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2546: 1) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการต่อเนื่อง การอ่านหนังสือเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ประชาชนมีความรอบรู้และเพิ่มพูนศักยภาพ นอกจากนี้ นันทิยา ตันศรีเจริญ (2546: 26) ได้กล่าวไว้ว่า การส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่านได้นั้น ต้องปลูกฝังและฝึกฝนตั้งแต่เด็กยังเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการที่ประกาศให้ปีพุทธศักราช 2546 เป็นปีแห่งการส่งเสริมรักการอ่านและการเรียนรู้ เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระรัตนราชสุตาฯ สยามบรมราชกุมารี เพื่อสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการอ่าน เพราะรัฐบาลเชื่อว่าการสร้างสรรค์ให้เด็กและเยาวชนมีนิสัยรักการอ่านนั้นเป็นใบเบิกทางนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ได้อย่างดียิ่ง ดังนั้น การปลูกฝังคนไทยให้มีนิสัยรักการอ่าน จึงเป็นเรื่องจำเป็นที่ต้องเร่งทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ภายใต้อาณัติความคิดที่ว่า “การอ่าน” เป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาชีวิตของคนและสังคมให้ดีขึ้น (เรื่องศักดิ์ ปิ่นประทีป 2546: 1-2)

การรณรงค์ส่งเสริมและปลูกฝังให้คนไทยรักการอ่านควรเริ่มต้นตั้งแต่เยาว์วัย ซึ่งต้องเริ่มจากครอบครัวเป็นอันดับแรก โดยพ่อแม่ควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ลูกเพื่อให้ลูกได้ซึมซับพฤติกรรมดังกล่าวของพ่อแม่ตั้งแต่แรกเกิด แม้ว่าในช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่ทักษะการอ่านเป็นสิ่งที่ทำได้ยาก เพราะเด็กต้องจำคำ ต้องออกเสียงสะกดคำ ซึ่งเกินความสามารถของเด็ก แต่สิ่งที่เด็กปฐมวัยทำได้ คือ การสร้างความรักในการอ่าน ไม่จำเป็นต้องอ่านได้ เพียงแต่รักที่จะอ่าน และรักหนังสือก็เพียงพอแล้ว ที่สำคัญคือผู้ปกครองมีส่วนสนับสนุนที่จะทำให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน เพราะพ่อแม่คือครูคนแรกที่มีอิทธิพลต่อเด็กมากที่สุด (กุลยา ตันดิผลาชีวะ 2547: 55-58) ซึ่งสอดคล้องกับหทัยรัตน์ ศรีวรรณไพศาล (2550: 16) ได้กล่าวว่า การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของเด็กปฐมวัยในปกครอง นับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ปกครองหรือบิดามารดาของเด็กควรให้ความสำคัญ โดยเฉพาะ

ในช่วงปฐมวัยถือเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านให้กับเด็ก ดังนั้น ผู้ปกครองจึงเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในการจัดสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการอ่านและจะต้องมีบทบาทในการส่งเสริมการอ่านควบคู่กันไป ขณะเดียวกันครู และโรงเรียนก็มีส่วนส่งเสริมพฤติกรรมการอ่าน เพื่อที่จะทำให้เด็กมีพฤติกรรมการอ่านหรือมีนิสัยรักการอ่านและประสบความสำเร็จในการพัฒนาการอ่านของตนเองในอนาคต ทั้งนี้ ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 56-62) กล่าวไว้ว่า การสร้างความสนใจในการอ่านต้องเริ่มที่บ้านก่อน บ้านเป็นสถานที่ที่เด็กจะเรียนรู้ได้ทั้งวัน ผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดก็คือ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ญาติผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างให้แก่เด็ก พ่อแม่ควรมีเวลาให้กับลูก หาหนังสือที่ดีให้ลูกอ่าน พ่อแม่ ผู้ปกครองจึงเป็นครูคนแรกของเด็กและเป็นบุคคลที่มีบทบาทและอิทธิพลต่อเด็กมากที่สุด

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครองว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ โดยศึกษาจากพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง และสังเกตพฤติกรรมการอ่านของเด็ก ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นให้ผู้ปกครองหรือผู้ที่เกี่ยวข้องตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านและส่งเสริมการอ่านให้แก่เด็กมากขึ้น และนำผลที่ได้จากการศึกษามาพัฒนาการอ่านของเด็กต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง

3. สมมติฐานการวิจัย

พฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง

4. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

4.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่ศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ

4.2 ระยะเวลาในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

พฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยและพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กชาย-หญิงอายุระหว่าง 5-6 ปี ที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ

5.2 พฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย หมายถึง การแสดงพฤติกรรมของเด็กในด้านการอ่านหนังสือหรือสิ่งพิมพ์ต่างๆ ในภาพรวม โดยพิจารณาจากความสนใจ ความต้องการอ่านหรือแสดงออกให้เห็นทางพฤติกรรมต่างๆ วัดได้จากแบบสังเกตพฤติกรรมการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 20 ข้อ

5.3 ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อ แม่ หรือบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเด็ก ชาย-หญิง อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ โดยทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูเด็กเมื่ออยู่ที่บ้าน

5.4 พฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงถึงความสนใจ ความพอใจ และความต้องการอ่าน ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งซึ่งแสดงออกให้เห็นทางพฤติกรรม วัดได้จากแบบสอบถามพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 20 ข้อ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 ได้ข้อมูลในการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

6.2 ได้แนวทางสำหรับครู ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ” นั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. การอ่าน
  - 1.1 ความหมายของการอ่าน
  - 1.2 ความสำคัญของการอ่าน
  - 1.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่าน
  - 1.4 พฤติกรรมการอ่านของคนไทย
2. เด็กปฐมวัย
  - 2.1 ความหมายของเด็กปฐมวัย
  - 2.2 ความสำคัญของเด็กปฐมวัย
  - 2.3 พฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย
  - 2.4 การส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย
3. ผู้ปกครอง
  - 3.1 ความหมายของผู้ปกครอง
  - 3.2 ความสำคัญของผู้ปกครอง
  - 3.3 บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่าน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
  - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การอ่าน

1.1 ความหมายของการอ่าน

ราชบัณฑิตยสถาน (2546: 1364) ได้ให้ความหมายของคำว่า “อ่าน” ตามตัวหนังสือ ถ้าอ่านออกเสียงด้วย เรียกว่า อ่านออกเสียง ถ้าไม่ต้องการออกเสียง เรียกว่าอ่านในใจ การสังเกต หรือพิจารณาเพื่อให้เข้าใจ ส่วนคำว่า “การอ่าน” หมายถึง ความเข้าใจในสัญลักษณ์ เครื่องหมาย รูปภาพ ตัวอักษร และข้อความที่พิมพ์ หรือเขียนขึ้น

สุพรรณิ วราทร (2545: 1-4) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า หมายถึงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการรับสัญลักษณ์ที่ดีโดยการนำความรู้และประสบการณ์มาทำความเข้าใจสิ่งที่อ่านหรือเพิ่มเติมสิ่งที่ขาดหายไปด้วยการตีความหมายคาดการณ์ หรือประเมินค่าสิ่งที่ปรากฏในเนื้อหาที่อ่าน

ณรงค์ฤทธิ์ ศักดารณรงค์ (2547: 10) ได้ให้ความหมายของการอ่าน คือ การรับรู้ความหมายของเรื่องราวที่บันทึกไว้ด้วยตัวหนังสือ

ธรรมพร แจ็งกลีการ (2549: 37) ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน คือ การรับรู้และเรียนรู้จากลายลักษณ์อักษรหรือสัญลักษณ์ผสมผสานบูรณาการกับประสบการณ์เดิมที่มีอยู่เกิดเป็นแนวคิดและเกิดประโยชน์ต่อผู้อ่าน

อรุณี หรดาล และคณะ (2552: 9) ได้ให้ความหมายของการอ่าน คือ การกระทำหรืออาการที่แสดงออกถึงความสนใจที่มีต่อหนังสือ แผ่นภาพ แผ่นพับ แผ่นโปสเตอร์ ตลอดจนสื่อประเภทต่างๆ ที่มีทั้งภาพและตัวอักษร หรือมีอย่างใดอย่างหนึ่ง การแสดงออกนั้นอาจแสดงออกได้ทั้งทางร่างกาย ความคิด และความรู้สึก

พนิตนันท์ บุญพามี (2542: 1) กล่าวว่า การอ่าน คือ การเข้าใจความหมายของคำ สัญลักษณ์ หรือเรื่องราวต่างๆ ซึ่งมนุษย์สามารถรับรู้ แล้วแปลความหมายออกมาได้ ถ้าอ่านไม่เข้าใจ จะถือว่าเป็นการอ่านโดยแท้จริงไม่ได้

บุญศิริ ภิญญาธินันท์ (2545: 1 อ้างถึงใน สุขมณฑา ฤกษ์สง่า 2551: 23) กล่าวว่า การอ่าน คือ การรับรู้ความหมายของสารจากลายลักษณ์อักษร การอ่านเริ่มจากมองดูตัวหนังสือแล้วสามารถแปลตัวหนังสือออกมาเป็นเสียงและความหมายได้

สรุปได้ว่า การอ่าน หมายถึง การแสดงออกของเด็กถึงการอ่านหรือมีพฤติกรรมเกี่ยวกับความสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าอ่านหนังสือประเภทต่าง ๆ และแปลความหมายออกมาได้

1.2 ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เล็กจนโต และมีผู้ให้ความสำคัญของการอ่านไว้หลากหลายดังนี้

บุญศิริ ภิญญาธินันท์ (2545: 2-3 อ้างถึงใน สุมณฑา ฤกษ์สง่า 2551: 25) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ทราบข่าวสารข้อเท็จจริง เป็นการอ่านเพื่อรับรู้ข้อมูลเรื่องราว ความเคลื่อนไหวต่างๆ เกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบัน ผู้อ่านจะอ่านด้วยความรวดเร็วเพื่อแสวงหาคำตอบสั้นๆ หรือต้องการเพียงความสำคัญที่เด่นชัดของข้อความทั้งหมด เช่น การอ่านประกาศ การอ่านข้อความโฆษณา และการอ่านหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

2. ช่วยในการแสวงหาความรู้ เป็นการอ่านเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และประสบการณ์ต่างๆ เช่น การอ่านคู่มือเกษตรกรเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ การอ่านชีวประวัติบุคคลเพื่อให้ได้แนวคิดในการดำเนินชีวิต

3. ช่วยปรับปรุงบุคลิกภาพของตน ได้พรรณนาใหม่ที่มีประโยชน์ เป็นการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ รู้จักรับและเลือกใช้ความรู้ความคิดที่ได้อ่านอย่างเหมาะสม ถูกต้อง แก่ชีวิตตน

4. ให้ความบันเทิง การอ่านแบบนี้เป็นการอ่านที่ก่อให้เกิดความรื่นเริง สนุกสนาน ผ่อนคลายความตึงเครียด เช่น การอ่านนิยาย การ์ตูน เรื่องขำขัน และบทกวี เป็นต้น ทำให้ผู้อ่านมีสุขภาพจิตดี อารมณ์แจ่มใส มีกำลังใจที่จะต่อสู้กับอุปสรรคในชีวิต

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2540: 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเสาะแสวงหาความรู้ การรู้และใช้วิธีอ่านที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคนการฝึกฝนการอ่านอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดีที่จะช่วยให้เกิดความชำนาญและมีความรู้กว้างขวางด้วย

วราภรณ์ ททัยปราชญ์ (2550: 22) ได้ให้ความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านมีความสำคัญอย่างมากต่อเด็กปฐมวัย นอกจากได้รับการพัฒนาทางด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และจิตใจแล้ว เด็กปฐมวัยที่อ่านหนังสือจะเป็นคนที่มีความรู้กว้างขวาง ไม่ยึดมั่นกับความคิดแนวใดแนวหนึ่ง หรือเชื่อมั่นอยู่กับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังนั้น การอ่านจึงเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนและพัฒนาประเทศชาติอย่างแท้จริง การสร้างเสริมการอ่านให้กับเด็กปฐมวัย จึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้ปกครองจะต้องปฏิบัติและต้องกระทำต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอตั้งแต่เด็กยังอยู่ในวัยเด็กเล็ก และเพิ่มเนื้อหาสาระของเรื่องจากหนังสือต่างๆ ตามวัย ตามความสนใจของเด็ก เมื่อเด็กและเยาวชนได้เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ จะได้นำเอาประโยชน์ที่ได้จากการอ่านมาช่วยพัฒนาประเทศชาติไปสู่ความดีงามและเจริญก้าวหน้า

บุญฉิย์ สมญาประเสริฐ (2551: 15) ได้ให้ความสำคัญของการอ่านว่าเป็นเครื่องมือในการศึกษาเล่าเรียนทุกระดับ ผู้เรียนจำเป็นต้องอาศัยทักษะการอ่าน ทำความเข้าใจเนื้อหาสาระของวิชาต่างๆ เพื่อให้ตนได้รับความรู้ตลอดจนแนวทางในการดำเนินชีวิตทุกแง่มุม

อรุณี หรดาล และคณะ (2552: 9-10) ได้ให้ความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านจะทำให้เป็นคนทันต่อเหตุการณ์ รู้จักนำสิ่งที่ได้อ่านมาพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้ และสามารถนำมาใช้เป็นกระบวนการในการสร้างองค์ความรู้ ความคิด และจิตวิญญาณให้เกิดความงดงามทางปัญญาให้สูงขึ้น

สรุป การอ่านมีความสำคัญอย่างมากต่อชีวิตมนุษย์ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต เพราะการอ่านจะทำให้เป็นคนทันต่อเหตุการณ์ ทำให้ทราบข้อมูลข่าวสาร ได้ความรู้ รู้จักนำสิ่งที่ได้อ่านมาพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้ และสามารถนำมาใช้เป็นกระบวนการในการสร้างองค์ความรู้ ความคิด ความเพลิดเพลิน และจิตวิญญาณ ทำให้เกิดความงดงามทางสติปัญญาให้สูงขึ้น เด็กที่มีความพร้อมทางการอ่านจะประสบผลสำเร็จ มีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน รักการอ่าน ผู้ที่อ่านได้จะมีโลกทัศน์ที่กว้างไกล และสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการอ่านมาพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้าในการดำเนินชีวิตตามศักยภาพ

1.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่าน

นักวิชาการ และผู้วิจัยต่างๆ ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านไว้ดังนี้

สุขุม เฉลยทรัพย์ (2531: 127-128) กล่าวว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านของเด็กมีดังนี้

1. อิทธิพลจากครอบครัว รูปแบบการอ่านหนังสือภายในครอบครัว การมีหนังสือที่สามารถหาอ่านได้ง่ายภายในครอบครัว และทัศนคติที่มีต่อการเรียนรู้สิ่งที่อยู่ในโลกรอบตัวของครอบครัวมีส่วนช่วยในการวางรากฐานของการสร้างนิสัยในการอ่านให้แก่เด็ก เพราะธรรมชาติของเด็กชอบเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่ ครอบครัวจึงมีอิทธิพลต่อการอ่านของเด็ก

2. อิทธิพลของสื่อมวลชน ปัจจุบันนี้สื่อมวลชนต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ และหนังสือพิมพ์ เป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ ให้ทั้งข่าวสาร ความรู้ ความบันเทิง และให้ประโยชน์ทางการศึกษาอีกด้วย สื่อมวลชนจึงมีอิทธิพลต่อการอ่านของเด็ก

3. อิทธิพลจากธุรกิจหนังสือ ได้แก่ การเลือกเรื่องให้ตรงกับความต้องการของเด็ก รูปแบบลักษณะของหนังสือ ราคา สิ่งเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อการอ่านของเด็ก

4. อิทธิพลจากโรงเรียน โรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคมหน่วยหนึ่งที่มีบทบาทในการให้บริการแก่สมาชิกของสังคม โดยการให้การศึกษอบรมแก่เด็ก เยาวชน และบุคคลทั่วไป บทบาทในด้านการเรียนการสอนและการสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก เยาวชน และบุคคลทั่วไป ที่มารับบริการเพื่อให้สมาชิกของสังคมพัฒนาขึ้นทุกๆ ด้าน โรงเรียนมีครูและบรรณารักษ์เป็นผู้มีบทบาทในด้านการเรียนการสอนและการสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็ก ตลอดจนเป็นผู้อบรมและส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมที่ดี

นอกจากนี้ พินิตนันท์ บุญพามี (2542: 6-7) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านไว้ 6 ประการ คือ

1. ด้านภูมิหลัง ผู้อ่านที่รู้หนังสือและมีความรู้รอบตัวกว้างขวาง มีทักษะการอ่าน ประกอบกับมีความรักในการอ่าน จะช่วยให้มีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ดี การอ่านแล้วไม่เข้าใจ อาจเป็นเพราะผู้อ่านขาดภูมิหลังในเรื่องนั้นๆ
2. ด้านประสบการณ์ คือ การได้เห็น ได้คุ้นเคยกับเหตุการณ์หรือเรื่องราวต่างๆ ซึ่ง จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น ถ้าผู้อ่านมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านมาก่อน หมายความว่า ผู้อ่านต้องมีความรู้เรื่องและมีความเข้าใจเรื่องที่จะอ่านมาก่อนบ้าง เพื่อให้สามารถ รับรู้เข้าใจเรื่องราวและรับรสอารมณ์รู้สึกต่างๆ ได้เป็นอย่างดี
3. ด้านความรู้เชิงภาษา ในบางครั้งผู้อ่านมีอุปสรรคในการอ่านเนื่องจากมีความรู้ เกี่ยวกับภาษาไม่เพียงพอ เมื่ออ่านหนังสือที่มีถ้อยคำสำนวน คำพังเพย โวหารและคำเปรียบเทียบที่ แหลมคมหรือเฉพาะเรื่อง ทำให้ตีความไม่ได้
4. ด้านการรู้จักส่วนต่างๆ ของหนังสือ ผู้อ่านควรทราบว่าส่วนไหนของหนังสือมี ความสำคัญอย่างไร และรู้ว่าหนังสือประเภทใด ควรอ่านอย่างไร จึงจะได้ความรู้โดยรวดเร็วและ ประหยัดเวลา
5. ด้านการเลือกหนังสืออ่าน ผู้อ่านควรรู้ว่าหนังสือเล่มใดดีหรือไม่ดี เล่มใดควร อ่านหรือไม่ควรอ่าน โดยอาจพิจารณาจากคำแนะนำหรือบทวิจารณ์หนังสือที่ปรากฏตามที่ต่างๆ
6. การรู้จักแหล่งของหนังสือ ผู้อ่านควรรู้ว่าหนังสือประเภทใดจะหาได้จากที่ไหน แหล่งที่ดีที่สุดน่าจะเป็นห้องสมุด หรือสถาบันบริการสารสนเทศต่างๆ ซึ่งเป็นแหล่งที่รวบรวม หนังสือมากมายหลากหลายประเภท

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านของเด็กนั้นมีหลาย ประการ ได้แก่ ภูมิหลัง ประสบการณ์ ความรู้เชิงภาษา การรู้จักส่วนต่างๆ ของหนังสือ การเลือก หนังสืออ่าน การรู้จักแหล่งของหนังสือ การลอกเลียนแบบพฤติกรรมตัวอย่างจากครอบครัว การ ได้รับข่าวสารจากวิทยุ โทรทัศน์ รูปเล่มและราคาของหนังสือ ตลอดจนอิทธิพลจากการส่งเสริม นิษัยรักการอ่านในโรงเรียน โดยภาพรวมแล้วจะเห็นได้ว่า พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือผู้เลี้ยงดูมีส่วน สำคัญมากต่อพฤติกรรมการรักการอ่านของเด็ก เนื่องจากเด็กได้เห็นแบบอย่างการอ่านและ เลียนแบบทำให้เป็นผู้มีนิสัยรักการอ่านในอนาคต

1.4 พฤติกรรมการอ่านของคนไทย

จากการสำรวจพฤติกรรมการอ่านหนังสือของคนไทย พบว่า พฤติกรรมการอ่าน หนังสือยังมีน้อย ดังมีผู้ที่กล่าวถึงพฤติกรรมการอ่านของคนไทยไว้ดังนี้

พฤติกรรมกรรมการอ่านจะเกิดขึ้นเองในตัวบุคคลยากมากหากไม่ได้รับการส่งเสริมและปลูกฝังให้รักการอ่านจนเป็นนิสัย เพราะการอ่านไม่ใช่ทักษะที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ การอ่านไม่ใช่พรสวรรค์ที่ติดตัวมาโดยเฉพาะสำหรับบางคน และการอ่านไม่ใช่กรรมพันธุ์ แต่การอ่านเป็นสิ่งที่ต้องฝึกฝน ต้องอ่านมากๆ จนกระทั่งเกิดนิสัยรักการอ่าน (ถาวร บุปผาวงษ์ 2546: 17)

ศรีรัตน์ เจริญกลิ่นจันทร์ (2544: 34) กล่าวว่า พฤติกรรมการอ่านของคนไทยนั้นยังอยู่ในระดับน้อยมาก กล่าวคือ โดยทั่วไป จะพบว่าคนไทยยังปล่อยเวลาว่างให้เสียไปโดยเปล่าประโยชน์มาก สังเกตได้จากเวลาที่มีการรอคอย เช่น คอยรถ คอยรับบริการ คอยเพื่อน คนไทยมักจะนั่งเฉยๆ แทนที่จะอ่านหนังสือ หรือการไปพักผ่อน คนไทยมักจะไปเล่น (การพนัน) ไปกิน (สุรา) มากกว่าจะไปเพื่อพักผ่อนจริงๆ หรือมีหนังสือติดตัวไปอ่านเพื่อเพิ่มความเพลิดเพลินเพิ่มรสชาติให้แก่ชีวิต ตลอดจนการเดินทางที่ต้องใช้ระยะเวลาาน ก็มักปล่อยให้เวลาหมดไปโดยไม่ได้ประโยชน์แต่อย่างใด สอดคล้องกับ เรืองชัย ทิพย์นิรันดร์ (2541: 5) กล่าวไว้ว่า สถิติการอ่านหนังสือของคนไทยโดยเฉลี่ยเพียง 10 บรรทัดต่อคนต่อปี

ประชากรในเขตเทศบาลมีการอ่านหนังสือมากกว่าประชากรที่อยู่นอกเขตเทศบาล ทั้งนี้เนื่องจาก มีแหล่งบริการ ร้านจำหน่าย และร้านให้เช่าหนังสืออยู่มากกว่า เมื่อจำแนกการอ่านหนังสือของประชากรตามวัยต่างๆ พบว่า ในปี 2548 วัยเด็กมีการอ่านหนังสือมากที่สุด คือร้อยละ 87.7 รองลงมาคือ วัยรุ่น (ร้อยละ 83.1) วัยทำงาน (ร้อยละ 65.0) และผู้สูงอายุ (ร้อยละ 37.4) ประเภทหนังสือที่อ่าน หนังสือพิมพ์เป็นหนังสือที่มีคนอ่านมากที่สุด โดยในปี 2548 มีผู้อ่านหนังสือพิมพ์เพิ่มขึ้นจากปี 2546 คิดเป็นร้อยละ 27.6 การอ่านหนังสือประเภทตำราเรียน ตามหลักสูตรมีการอ่านลดลงจากร้อยละ 40 ในปี 2546 เหลือเพียงร้อยละ 34.4 ในปี 2548 นอกจากนี้หนังสือประเภทนิยายสารวารสาร/เอกสารที่ออกเป็นประจำ ตำรา/หนังสือเกี่ยวกับความรู้ก็ยังมี การอ่านลดลงเช่นกัน ในวัยเด็ก จะชอบอ่านหนังสือประเภทตำราเรียนตามหลักสูตรมากที่สุด เนื่องจากยังอยู่ในวัยของการศึกษาภาคบังคับ รองลงมาคือ นวนิยาย/การ์ตูน/หนังสืออ่านเล่น และตำรา/หนังสือเกี่ยวกับความรู้ วัยรุ่น อ่านหนังสือพิมพ์มากที่สุดถึงร้อยละ 68.9 ในปี 2546 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 77.5 ในปี 2548 หนังสือพิมพ์เป็นหนังสือที่วัยทำงานอ่านมากที่สุด คือ มากกว่าร้อยละ 85 ทั้งในปี 2546 และ 2548 หนังสือพิมพ์เป็นหนังสือที่ผู้สูงอายุนิยมอ่านมากที่สุดเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ ผู้สูงอายุยังมีความสนใจในการอ่านจากอินเทอร์เน็ตเพิ่มมากขึ้นจากร้อยละ 0.3 ในปี 2546 เป็นร้อยละ 1.7 ในปี 2548

สาเหตุที่ไม่อ่านหนังสือของคนไทย จากการสำรวจพฤติกรรมกรรมการอ่านหนังสือของคนไทย พบว่า ผู้ไม่อ่านหนังสือมีแนวโน้มลดลงจาก ร้อยละ 38.8 ในปี 2546 เหลือร้อยละ 30.9 ในปี 2548 สาเหตุหลักของการไม่อ่านหนังสือของคนไทยในทุกวัยคือ การชอบฟังวิทยุ/ดูทีวี มากกว่าการอ่าน การชอบฟังวิทยุ/ดูทีวีเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้วัยเด็กไม่อ่านหนังสือ รองลงมา คือไม่ชอบอ่าน

หรือไม่สนใจอ่าน และอ่านหนังสือไม่ออก การส่งเสริมให้อ่านหนังสือ จากการสำรวจ ในปี 2548 เกี่ยวกับความคิดเห็นในการส่งเสริมเพื่อจูงใจให้ประชากรรักการอ่านหนังสือ พบว่า ประชากรร้อยละ 31.6 เห็นว่าหนังสือควรมีราคาถูกลง และควรมีห้องสมุดประจำหมู่บ้าน/ชุมชน ถือได้ว่าเป็นการสร้างโอกาสในการอ่านให้กับประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน/ชุมชนมากยิ่งขึ้น การเลือกหนังสือที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นนั้นๆ จะเป็นกลยุทธ์อีกอย่างหนึ่งที่ทำให้ประชาชนสนใจอ่านหนังสือ รองลงมาคือหนังสือควรมีเนื้อหาสาระน่าสนใจ (ร้อยละ 23.7) และควรส่งเสริมให้พ่อแม่ปลูกฝังให้เด็กรักการอ่าน (ร้อยละ 20.5)

สรุป จากการสำรวจพฤติกรรมการอ่านหนังสือของคนไทย พบว่าคนไทยมีแนวโน้มอ่านหนังสือเพิ่มขึ้น คือจากร้อยละ 61.2 ในปี 2546 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 69.1 ในปี 2548 วัยเด็กมีการอ่านหนังสือมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 87.7 รองลงมาคือวัยรุ่น (ร้อยละ 83.1) วัยทำงาน (ร้อยละ 65.0) และผู้สูงอายุ (ร้อยละ 37.4) การไม่อ่านหนังสือของคนไทยมีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 38 ในปี 2546 เหลือร้อยละ 30.9 ในปี 2548 ทั้งนี้สาเหตุของการไม่อ่านหนังสือของประชากรมาจากการชอบฟังวิทยุ/ดูทีวีมากกว่าการอ่าน การอ่านหนังสือนับเป็นปัจจัยและมูลเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดองค์ความรู้ การรับรู้ข่าวสารต่างๆ ที่ทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้กับการดำรงชีวิต และการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ดังนั้นหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนควรจะช่วยสนับสนุนให้ประชาชนรักการอ่านเพิ่มมากขึ้น

2. เด็กปฐมวัย

นักการศึกษาและนักจิตวิทยาทั่วไปมีความเห็นเช่นเดียวกันว่า เด็กปฐมวัย เป็นวัยที่สามารถพัฒนาได้ดี เนื่องจากเด็กปฐมวัยสามารถเรียนรู้และพัฒนาได้ในทุกด้านซึ่งจะเห็นได้จากธรรมชาติของเด็ก และให้ความหมายและความสำคัญของเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

2.1 ความหมายของเด็กปฐมวัย

คำว่า “เด็กปฐมวัย (Early Childhood)” มีผู้เรียกชื่อต่างกันไปเช่น “เด็กก่อนวัยเรียน” “เด็กปฐมวัย” แต่ไม่ว่าจะใช้ชื่อใดย่อมมีความหมายเดียวกันซึ่งในการวิจัยครั้งนี้จะใช้คำว่า “เด็กปฐมวัย”

ภรณ์ คุรุรัตน์ และคณะ (2542: 46) กล่าวว่า เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่มีอายุตั้งแต่ แรกเกิด – 6 ปี ซึ่งเด็กปฐมวัยอาจแบ่งได้เป็น 2 ช่วง คือ ช่วงแรกเกิด – 2 ปี เรียกว่า เด็กทารก และช่วงอายุ 2 – 6 ปี เรียกว่า เด็กก่อนวัยเรียน ในช่วงเด็กก่อนวัยเรียนยังสามารถแบ่งออกได้ อีก 2 ช่วง คือ ช่วงอายุ 2-4 ปี เรียกว่าวัยเด็กเล็ก ช่วงอายุ 4-6 ปี เรียกว่าวัยอนุบาล เด็กก่อนวัยเรียนจะเป็นวัยที่

พ่อแม่เริ่มพาเด็กไปสถานศึกษาปฐมวัยแล้ว เด็กวัยนี้เริ่มสามารถช่วยเหลือตัวเองในการทำกิจกรรมต่างๆ ได้มากขึ้น มีความเชื่อมั่นในตัวเอง เป็นช่วงที่มีความสำคัญต่อการฝึกหัดทักษะเบื้องต้นและกล่อมเกลานิ้วยต่างๆ ให้ถูกทาง อันจะเป็นการวางรากฐานที่จะทำให้เด็กพัฒนาเป็นคนที่มั่นใจ มีเหตุผล รู้จักรับผิดชอบชั่วดี เป็นพื้นฐานในวัยต่อไป

กรมวิชาการ (2546: 31-43) ได้กล่าวถึงเด็กปฐมวัยในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ไว้ว่า หมายถึง เด็กที่มีอายุระหว่าง 3-5 ปี

แสงเดือน นนทปารยะ (2547: 9) กล่าวไว้ว่า เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่มีอายุตั้งแต่ปฏิสนธิ จนถึง 6 ปี ที่อยู่ในระบบการศึกษา นอกกระบบการศึกษา และการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาอยู่ในช่วงที่ควรได้รับการส่งเสริมอย่างเต็มที่

ฉวีวรรณ ยิ้มกระโทก (2550: 7) กล่าวสรุปไว้ว่า เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550: 1) ได้ให้ความหมายของคำว่า เด็กปฐมวัย ไว้ว่า เด็กปฐมวัย 0-5 ปี หมายถึง เด็กตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุ 5 ปี 11 เดือน 29 วัน หรืออายุต่ำกว่า 6 ปี

ผลจากการศึกษาความหมายของเด็กปฐมวัย ตามที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กที่มีอายุเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึง 6 ปี ทั้งในระบบและนอกระบบการศึกษา ซึ่งมีพัฒนาการ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งเกิดการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว ชอบความเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง และเป็นรากฐานเริ่มต้นของช่วงชีวิตในวัยต่อไป

2.2 ความสำคัญของเด็กปฐมวัย

เด็กเป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่งเป็นความหวังของครอบครัว เป็นผู้สืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมและเป็นมนุษยชาติ เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ อนาคตของประเทศชาติจึงขึ้นอยู่กับคุณภาพของเด็ก เด็กที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ มีพัฒนาการในทุกๆ ด้าน ที่เหมาะสมกับวัย ไม่ว่าจะเป็นพัฒนาการทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและจริยธรรม จะเป็นผู้ที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขและเป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ เด็กในวัยเริ่มแรกของชีวิต หรือที่เรียกว่า เด็กปฐมวัย จัดได้ว่าเป็นวัยที่สำคัญที่สุดของชีวิตทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม บุคลิกภาพ โดยเฉพาะด้านสติปัญญา จะเจริญมากที่สุดในช่วงนี้ และพัฒนาการใดๆ ในวัยนี้จะเป็นพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการในช่วงอื่นๆ ของชีวิตเป็นอย่างมาก

พระมหาพงศ์พิสิษฐ สุเมโธ สมทอง (2548: 15) ได้กล่าวถึงความสำคัญของเด็กปฐมวัยไว้ว่า เด็กวัย 3-6 ปี มีความหมายต่ออนาคตประเทศชาติเป็นอย่างมาก เพราะเด็กเป็นพื้นฐานของการเป็นผู้ใหญ่ จึงควรได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างเหมาะสม ได้รับการสร้างพื้นฐานที่ดี

ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา ให้เจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ โดยตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 และฉบับที่ 9 ได้กำหนดให้ “คน” เป็นจุดเน้นการพัฒนา และได้กำหนดให้การพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จการพัฒนาประเทศ ประการหนึ่ง โดยประเมินจากการเพิ่มปริมาณการเตรียมความพร้อมทุกด้านของเด็กปฐมวัย (ช่วงอายุ 0-5 ปี) อย่างมีคุณภาพ ดังนั้นเด็กเล็กหรือเด็กปฐมวัยจึงมีความสำคัญต่ออนาคตของประเทศชาติ

จากการศึกษาความสำคัญของเด็กปฐมวัย ตามที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า ช่วงปฐมวัยเป็น ช่วงที่สำคัญยิ่งของชีวิตเพราะเป็นช่วงที่พัฒนาการทุกด้านเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา การพัฒนาเด็กในช่วงวัยนี้จะเป็นการวางพื้นฐานทางด้านจิตใจ อุนิสัยและความสามารถ ซึ่งจะมีผลต่อไปในอนาคตของเด็กและของชาติในที่สุด

2.3 พฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย

เด็กปฐมวัย เป็นเด็กที่อยู่ในวัยอยากรู้อยากเห็น อยากรู้สิ่งต่างๆ รอบตัวซึ่งแสดงพฤติกรรมต่างๆ โดยการเลียนแบบจากประสบการณ์ตรงที่ได้รับ ซึ่งพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยนั้น มีนักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวไว้ดังนี้

วันทนา เมืองจันทร์ (2547: 30) กล่าวว่า ลักษณะการอ่านในเด็กปฐมวัยนั้นสามารถสังเกตได้จากพฤติกรรมต่อไปนี้

1. เด็กจะหยิบหนังสือขึ้นมาอ่าน ถือหนังสือดูด้าน พลิกหนังสือจากหน้าแรกไปหน้าหลัง ดูข้อความจากซ้ายไปขวา จากบนลงล่าง ซึ่งส่วนประกอบของหนังสือ และให้ความสำคัญกับสิ่งพิมพ์ที่มีภาพประกอบ โดยเริ่มสังเกตภาพ เล่าเรื่องจากภาพ และบอกข้อสังเกตที่แสดงว่ารูปภาพต่างจากตัวหนังสือและภาพกับตัวหนังสือสัมพันธ์กัน

2. เด็กจะมีความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์ที่อยู่ใกล้ตัว การสร้างคำ การสะกดคำ และจะเริ่มอ่านหนังสือหรือสัญลักษณ์บางตัวในสิ่งแวดล้อม ซึ่งตัวอักษรที่คุ้นเคย เรียกชื่อตัวอักษรบางตัว ซึ่งคำบางคำ บอกให้ผู้ใหญ่มั่นทอกข้อความที่คิด โยงเสียงตัวอักษรกับรูปตัวอักษร

3. เด็กจะทำทำอ่านโดยอาศัยความรู้เดิมในการเดา และมักจะดูภาพเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่อ่าน เด็กที่ผู้ใหญ่อ่านหนังสือให้ฟังพร้อมทั้งชี้ข้อความให้ดูไปด้วย อาจสนใจดูหรือชี้ข้อความที่ประทับใจเป็นครั้งคราว และลองอ่านคำหรือข้อความ โดยเฉพาะถ้าข้อความนั้นสัมพันธ์กับภาพก็จะอาศัยภาพ การสังเกตตัวอักษร หรืออาศัยเรื่องราวหรือคำใกล้เคียง แล้วพูดตามในขณะที่ผู้ใหญ่อ่านให้ฟัง หรือเล่านิทานที่คุ้นเคยพร้อมกับชี้คำบางคำประกอบ ซึ่งเด็กจะรู้ว่า เนื้อหานั้นควรจะเป็นไปในทำนองใด และไม่เป็นที่ทำนองใด หรืออะไรควรคู่กับอะไร

4. รู้จักให้ความสำคัญกับสิ่งพิมพ์ที่มีภาพประกอบ รวมทั้งเริ่มสังเกตภาพและเล่าเรื่องจากภาพ โดยชอบ “อ่านจากภาพ” มากกว่าอ่านข้อความ และเดาเหตุการณ์ของเรื่องจากภาพ

มากกว่าจะประสมคำ รวมทั้งค่อยๆ ให้ความสำคัญเพิ่มขึ้นเกี่ยวกับสิ่งพิมพ์อื่นๆ ที่ไกลตัวออกไป และเริ่มพัฒนา “ความอยากรู้เรื่องราว” ให้มากขึ้นไปอีก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547: 120) กล่าวถึง พฤติกรรมทางการอ่านของเด็กไว้ดังนี้

1. เด็กอายุ 3-5 ปี เด็กวัยนี้สนใจหนังสือ เห็นการสร้างความหมายจากหนังสือเป็นเรื่องอัศจรรย์ ฟังคำที่อ่าน เล่นคำ สนใจตัวหนังสือที่อยู่รอบๆ ตัวใช้ตัวหนังสือประกอบการเขียน ภาพถือหนังสือหัดกลับอ่าน

2. เด็กอายุ 4-5 ปี เด็กวัยนี้เลียนแบบการอ่าน อ่านเรื่องที่คุ้นเคย จำชื่อและคำต่างๆ ในสิ่งแวดล้อม เริ่มอ่านคำจากภาพ พูดย่อคำที่เริ่มต้นเหมือนกัน เริ่มมีความรู้ในการถือหนังสือ จำคำสำคัญในโคลง กลอน นิทาน

3. เด็กอายุ 4-6 ปี เด็กวัยนี้อ่านหนังสือคำคล้องจองที่คุ้นเคย ใช้ภาพเป็นสื่อสำหรับอ่านจำตัวอักษร อ่านคำเริ่มต้น ลงท้าย สังเกตความแตกต่าง จับคู่ที่เหมือนกันในหนังสือ โคลง กลอนอ่านคำได้ในบริบทหนึ่ง แต่ไม่สามารถอ่านได้ในบริบทอื่น

ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542: 45-46) ได้อธิบายถึงพฤติกรรมในการอ่านของเด็กปฐมวัย ดังนี้

เด็กแรกเกิด ถึง 3 ขวบ เด็กวัยนี้จะชอบฟังเสียงเพลงแห่กล่อม เสียงดนตรีเบาๆ เสียงคำคล้องจอง เสียงสัตว์ สนใจดูรูปสัตว์ต่างๆ รูปดอกไม้ รูปพ่อแม่ และรูปเด็กด้วยกัน เด็กวัยนี้ มีความสนใจน้อยประมาณ 2 ถึง 3 นาที มักจะเปลี่ยนช่วงความสนใจอยู่เรื่อยๆ ไม่เกิน 5 นาที ชอบดูหนังสือภาพสีฉูดฉาด ชอบของเล่น เช่น ตุ๊กตาที่เป็นเด็กด้วยกัน หรือรูปตัวสัตว์ เด็กในวัย 2 ถึง 3 ขวบ จะบอกชื่อต่างๆ ที่คุ้นเคย เช่น สิ่งของและของเล่นต่างๆ จะเรียกชื่อตามความแตกต่างได้ เช่น รถชนิดต่างๆ รถบรรทุก ชี้ภาพหนังสือได้ ชอบดูการ์ตูน ชอบอ่านหนังสือภาพ และชอบอ่านหนังสือที่ออกแบบทำเป็นรูปต่างๆ

เด็กวัย 3 ถึง 6 ขวบ เด็กวัยนี้ชอบมีเพื่อน ชอบของเล่น สนใจตนเองน้อยลง พ่อแม่ควรหัดอ่านในเรื่องที่เด็กสนใจ เช่น สภาพแวดล้อมรอบๆ ตัว ต้นไม้ ดอกไม้ สนใจท้องฟ้า พระอาทิตย์ พระจันทร์ ดวงดาวต่างๆ เรื่องรูปทรงต่างๆ เสียงต่างๆ ชอบดูหนังสือภาพเป็นภาพสี ตัวหนังสือน้อยภาพมาก (Picture Book) ชอบฟังคำพูดซ้ำๆ สั้นๆ 3 ถึง 5 คำชอบอ่านหนังสือแต่ยังไม่แตกฉาน

จากการศึกษาพฤติกรรมกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย พอสรุปได้ว่า พฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยจะหยิบหนังสืออ่านเองได้แต่กลับหัว อยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับเรื่องธรรมชาติรอบตัว ทำท่าอ่านโดยอาศัยการเดาจากความรู้และประสบการณ์เดิม สนใจสิ่งพิมพ์ที่มีภาพประกอบ

โดยเฉพาะภาพสีจุดขนาด สอนใจตัวหนังสือ น้อย ชอบเล่าเรื่องจากภาพ เปลี่ยนช่วงความสนใจอยู่เรื่อยๆ ดังนั้น พ่อแม่ควรเล่าเรื่องที่อยู่ในความสนใจของเด็กตามช่วงอายุเป็นสำคัญ เพื่อกระตุ้นให้เด็กมีแรงจูงใจในการอ่านมากขึ้นเพื่อให้เด็กมีความเข้าใจ รับผิดชอบในการอ่านที่ง่ายขึ้น

2.4 การสร้างเสริมพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย

การสร้างเสริมพฤติกรรมการอ่านให้แก่เด็กปฐมวัยเป็นสิ่งสำคัญที่พ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูต้องให้การส่งเสริม เพราะช่วงปฐมวัยเป็นวัยทองของชีวิตในเรื่องการปูพื้นฐานและการเรียนรู้ภาษา และในปัจจุบัน ได้มีการค้นคว้าทดลองจนเป็นที่ยอมรับว่า การอ่านควรได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ก่อนเข้าโรงเรียน ซึ่งมีผู้ได้กล่าวถึงการสร้างเสริมพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2540: 54 -55) ได้เสนอแนวคิดในการสร้างเสริมพฤติกรรมการอ่าน ดังนี้

1. การให้เด็กเป็นผู้ได้รับ หมายถึง ได้รับความรู้ความเพลิดเพลินจากการอ่านครู หรือผู้ปกครองควรเน้นให้เด็กตื่นตัวและสนใจในการอ่านอย่างต่อเนื่อง ฝึกให้เด็กมีความสนใจ ที่จะหาความรู้จากแหล่งต่างๆ
2. การให้เด็กรู้จักตอบสนอง หมายถึง เด็กจะไม่เป็นผู้รับแต่เพียงผู้เดียว แต่ต้องถ่ายทอดความรู้ ความคิด ที่ตนได้รับจากการอ่านให้ผู้อื่นด้วย
3. การให้เด็กรู้จักคุณค่าและประโยชน์ของการอ่าน โดยการอภิปรายร่วมกัน ระหว่างครูกับเด็ก รวมทั้งผู้ปกครองกับเด็กด้วย เพื่อให้เด็กยอมรับการอ่านว่าการอ่านเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อชีวิต
4. การให้เด็กรู้จักจัดความรู้ให้เป็นหมวดหมู่ เกี่ยวกับเรื่องที่ตนเองอ่านเพื่อนำไปใช้ประโยชน์
5. การให้เด็กรู้จักลักษณะของคุณค่าที่ได้รับจากการอ่านว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นในชีวิต และจะช่วยพัฒนาชีวิตในอนาคตของเด็กได้ เช่น มีความรอบรู้เรื่องราวต่างๆ มีทักษะในการอ่าน ทำให้อ่านได้คล่องแคล่วและมีความเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน สามารถจับใจความเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว

นันทิยา ตันศรีเจริญ (2546: 27) กล่าวว่า ครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการสร้างเสริมพฤติกรรมการอ่านให้กับเด็ก เพราะบ้านเป็นสถานที่แห่งแรกที่จะเพาะเมล็ดพันธุ์แห่งการอ่านให้กับเด็กปฐมวัยก่อนส่งต่อไปยังโรงเรียน ธรรมชาติของเด็กวัยนี้ จะจับตามองและเลียนแบบพฤติกรรมของพ่อแม่ นักวิชาการเชื่อว่า เด็กเห็นพ่อแม่อ่านหนังสือเป็นประจำจะรู้สึกสนใจและอยากอ่านหนังสือ แม้จะยังไม่ได้อ่านพร้อมทั้งได้เสนอแนะแนวทางสำหรับผู้ปกครองในการสร้างเสริมพฤติกรรมการอ่านให้กับเด็กปฐมวัยไว้ ดังนี้

1. อ่านหนังสือร่วมกันทุกวัน ไม่จำเป็นต้องรอให้ถึงวัยที่เด็กอ่านออก เริ่มด้วยหนังสือภาพขนาดใหญ่ที่บอกเล่าเรื่องราวด้วยภาพ โดยเปิดหนังสือดูร่วมกันกับเด็ก แล้วอ่านเรื่องราวให้ฟัง แล้วสังเกตว่าเด็กชอบหนังสือเล่มใดมากที่สุดแล้วอ่านให้ฟังซ้ำๆ เพราะเด็กจะเข้าใจก็ต่อเมื่อได้เห็นและได้ยินบ่อยๆ กระทั่งจำความหมายของคำต่างๆ ได้

2. พுகุยเรื่องราวที่เกิดขึ้นในหนังสือเป็นการทบทวนหลังอ่านจบ เช่น ลูกชอบสัตว์ตัวไหนมากที่สุด ทำไมถึงชอบ แล้วทำไมชอบสัตว์อีกตัวหนึ่ง บางครั้งเด็กจะอ่านหนังสือที่เป็นเรื่องราวของตนเอง เพราะยังอ่านไม่ออก แต่จะจินตนาการจากภาพที่เห็นแล้วเล่าเรื่องตามนั้น ผู้ปกครองควรรับฟังอย่างตั้งใจแล้วคอยช่วยเสริมหรือตั้งคำถามเป็นช่วงๆ

3. ใช้วิธีจูงใจอ่าน โดยเริ่มจากคำศัพท์ที่คุ้นเคยในชีวิตประจำวัน เช่น ชื่อตนเองพ่อแม่ ส่วนต่างๆ ของร่างกาย คำตรงกันข้าม เช่น หน้า – หลัง นอก-ใน สีต่างๆ แต่ไม่จำเป็นต้องทำตามขั้นตอนเสมอไปดูว่าเด็กกำลังสนใจอะไรให้รับสอน เช่น เห็นสุนัขก็อาจชี้บอกกว่า “หมา” เห็นบ่อยๆ ก็สอนบ่อยๆ จนจำได้ เอรูปสุนัขที่มีตัวหนังสือเขียนประกอบให้ดู ไม่นานเด็กจะอ่าน คำนี้ได้และเริ่มสะกดคำอื่นๆ ต่อไป

4. พาเด็กไปห้องสมุดและร้านหนังสือด้วยเสมอ ให้เด็กคุ้นเคยกับบรรยากาศที่เต็มไปด้วยหนังสือและไม่กลัวห้องสมุด สอนให้รู้หนังสือแต่ละประเภทที่มีอยู่ เมื่อเด็กโตพอที่จะสามารถเลือกหนังสือเล่มที่ตัวเองสนใจ พร้อมทั้งอนุญาตให้เด็กเลือกซื้อหนังสือด้วยตนเอง ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยกระตุ้นให้เด็กรู้สึกชื่นชอบการอ่าน

5. ทำให้การอ่านเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวัน เช่น ถ้าเด็กสนใจการทำอาหารให้ซื้อตำราอาหารมาศึกษาวิธีการทำอาหารชนิดต่างๆ ถ้าเด็กชอบเล่นกับสุนัขที่บ้าน ซื้อหนังสือเกี่ยวกับการเลี้ยงสุนัขมาอ่านร่วมกันกับเด็ก จะช่วยปลูกฝังให้เด็กเรียนรู้การหาความรู้จากหนังสือตั้งแต่เล็ก

6. ชมเชยให้รางวัลหรือให้กำลังใจเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมที่บ่งบอกนิสัยรักการอ่าน

7. บอกให้เด็กรู้วัตถุประสงค์ของการอ่านที่หลากหลาย ทั้งอ่านเพื่อผ่อนคลายอารมณ์และอ่านเพื่อหาความรู้หรือข้อมูลต่างๆ

8. ให้นำหนังสือเป็นของขวัญในโอกาสต่าง

9. อย่าจำกัดหนังสือที่เด็กอ่าน ยกเว้นหนังสือที่ไม่เหมาะสมจริงๆ เช่น หนังสือโป๊เพราะหนังสือแต่ละเล่มมีคุณค่าในตัวเอง

10. อย่าเข้มงวดกับการอ่านมากเกินไป ไม่ควรให้เด็กรู้สึกว่าถูกบังคับให้อ่าน เพราะเด็กจะรู้สึกต่อต้านและที่สำคัญอย่าใช้การอ่านเป็นการลงโทษเด็ก เช่น ทำผิดแล้วลงโทษด้วยการให้นั่งอ่านหนังสือตลอดชั่วโมงโดยไม่ให้ดูโทรทัศน์หรือออกไปวิ่งเล่น เด็กจะเกิดความรู้สึกด้านลบกับการอ่านทันที

นอกจากนี้ ควรปลูกฝังให้เด็กรู้จักเก็บรักษาและเอาใจใส่หนังสือทุกเล่มที่อ่าน เช่น ไม่พับมุมหนังสือ ไม่เปิดหนังสือวางคว่ำ ไม่ฉีกหรือขีดเขียนสิ่งใดๆ ลงบนหนังสือเพื่อดูแลหนังสือให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ไปนานๆ เมื่อเด็กรู้จักดูแลเอาใจใส่หนังสือ เด็กจะใส่ใจเนื้อหาที่อยู่ในหนังสือนั้นด้วย ทั้งนี้การสร้างเสริมนิสัยการอ่านของเด็กปฐมวัย สามารถทำได้ ดังนี้ (วารสารมหัศจรรย์ 2550: 35-39)

1. การให้ความรู้

การให้ความรู้ หมายถึง วิธีพูดคุย สนทนา อธิบายหรืออบรมสั่งสอน เพื่อสร้างเสริมนิสัยรักการอ่านทางวาจา และการกระทำในสิ่งที่ผู้ปกครองต้องการ ให้เด็กรับรู้และปฏิบัติตาม อันเป็นการชี้แนะแนวทางในการปฏิบัติให้แก่เด็กโดยตรงว่า พฤติกรรมการอ่านเช่นใดที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ ควรอ่านเวลาใด และอ่านหนังสือประเภทใด การอบรมโดยตรงนี้ บิดา มารดา กระทำได้ในลักษณะที่เป็นทางการ การเรียกมาพูดคุย ชี้ให้เห็นความสำคัญของการอ่านหนังสือ ประโยชน์หรือโทษของเนื้อหาหนังสือประเภทต่างๆ และในลักษณะที่ไม่เป็นทางการ คือ การพูดคุยกันในระหว่างที่ทำกิจกรรมต่างๆ เช่น ระหว่างรับประทานอาหาร ดูโทรทัศน์ ในระหว่างที่พาเด็กไปเดินเที่ยวตามศูนย์การค้าก็สามารถพูดคุยหรือแนะนำหนังสือได้ เป็นต้น รวมทั้งการแนะนำหนังสือดีๆ ที่เพิ่งซื้อหรือพูดถึงหนังสือต่างๆ อยู่บ่อยๆ รวมทั้งการสนับสนุนในด้านต่างๆ เพื่อสร้างเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน เช่น จัดหาหนังสือหรือสนับสนุนด้านการเงินเพื่อซื้อหนังสือ อนุญาตให้ไปอ่านหนังสือกับเพื่อนๆ การพาไปซื้อหนังสือ แนะนำแหล่งหนังสือ เป็นต้น

นอกจากการเรียกมาพูดคุยเพื่อให้เด็กทราบตามความต้องการของบิดามารดาแล้วยังสามารถสร้างเสริมนิสัยการอ่าน โดยการให้ความรักความเอาใจใส่ หมั่นซักถามเด็กเกี่ยวกับการอ่าน เลือกรับหนังสือให้เด็กตามความต้องการและความสนใจของเด็กแต่ละวัย และแต่ละคนเลือกตามความสามารถในการอ่านและเข้าใจเรื่องราวที่เด็กอ่าน ไม่ควรเลือกรับหนังสือที่ตัวหนังสือเล็กเกินไปหรือหนังสือที่ใช้คำศัพท์ยากเกินวัยของเด็ก เลือกรับหนังสือที่มีคุณภาพดีทั้งรูปร่างและเนื้อเรื่อง มีคติสอนใจ มีสาระน่ารู้และใช้ภาษาสุภาพไม่หยาบคาย (ชูศรี หลีกเพชร 2533: 286-287) ไม่ควรปล่อยให้เด็กอ่านหนังสืออยู่เพียงประเภทเดียว ควรเลือกให้อ่านหลายประเภท เพื่อให้เกิดความเจริญงอกงามทุกด้าน ชี้แจงให้เด็กเห็นคุณค่าความสำคัญของการอ่าน ให้มีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน และพยายามสร้างกำลังใจให้กับเด็ก ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้เด็กรักการอ่าน แต่บิดามารดาต้องไม่บังคับเขียวเขียวเด็กให้อ่านมากจนเกินไปเพราะจะทำให้เด็กเครียด ไม่สบายใจ ควรอธิบายหรือให้คำแนะนำเด็กในเรื่องเกี่ยวกับเนื้อหาที่เด็กอ่าน สนทนาเกี่ยวกับหนังสือที่เด็กสนใจหรือในเรื่องที่เด็กอ่าน สอนให้เด็กรู้จักหาคำตอบและแก้ปัญหาจากหนังสือ และสนับสนุนให้เด็กไปค้นคว้าจาก

ห้องสมุด เป็นต้น นอกจากนี้ควรพาเด็กไปดูการจัดนิทรรศการที่ให้ความรู้ต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้เด็ก รู้จักหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

การสร้างเสริมนิสัยการอ่านจากครอบครัวนั้น บิดามารดาหรือผู้ปกครองควร ตอบสนองในสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่เด็ก โดยยอมลงทุนทั้งด้านทรัพย์และเวลาให้กับเด็ก เริ่มต้นจากการที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองตระหนักในบทบาทของตนเองที่มีต่อการให้ความรู้แก่เด็ก เชื่อว่าตนเองสามารถช่วยแนะนำเด็กให้ทราบถึงประโยชน์จากการอ่าน และให้หลีกเลี่ยงผลเสียที่จะได้รับจากการอ่านเนื้อหาที่ไม่มีประโยชน์ด้วย เลือกหาหนังสือที่มีประโยชน์ และเหมาะกับวัยของเด็ก และเด็กสามารถเลือกอ่านได้ตามรสนิยมในปริมาณและกาลเทศะที่ตนพอใจ

2. การเป็นตัวแบบ

การเป็นตัวแบบ หมายถึง การแสดงพฤติกรรมของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่ทำให้เด็กพบเห็นและอาจมีผลให้เด็กเลือกกระทำตามอย่าง หรือเลือกไม่กระทำตามอย่าง การที่เด็กเลือกกระทำตามอย่างนั้นเรียกได้ว่าเป็นการเลียนแบบจึงเป็นลักษณะที่เด็กกระทำตามอย่าง พฤติกรรมต่างๆ ที่บิดามารดาหรือตัวแบบแสดงออกมาให้เด็กได้รู้ได้เห็น อาจมีอิทธิพลให้เด็กได้เลียนแบบนิสัย หรือพฤติกรรมที่ต้องการหรือไม่ต้องการให้มีในตัวเด็กก็ได้ เพราะเด็กจะเลียนแบบ และเกิดความรู้สึกในทางบวกและลบต่อการปฏิบัติของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง ทั้งที่เป็นไปโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ และการปฏิบัติของบิดามารดาหรือผู้ปกครองขัดแย้งกับการอบรมสั่งสอนก็มักทำให้การอบรมสั่งสอนไม่ประสบผลสำเร็จตามที่ต้องการ เด็กจึงมักเรียนรู้พฤติกรรมต่างๆ ด้วยการเลียนแบบการกระทำของบิดามารดาหรือผู้ปกครองได้พอๆ กับคำพูดที่ใช้อบรมสั่งสอน และเมื่อเด็กได้พบเห็นหรือเลียนแบบพฤติกรรมเหล่านั้น บ่อยครั้งเข้าก็จะเกิดเป็นความเคยชินและกลายเป็นนิสัย มีผลต่อการเลียนแบบของเด็ก

จากที่กล่าวมาข้างต้นชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมของผู้ปกครองมีผลให้เด็กกระทำตามและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการแสดงพฤติกรรมใหม่ของเด็ก การเลียนแบบจึงมีความสำคัญต่อพฤติกรรมของเด็ก ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า การเลียนแบบมีบทบาทอย่างมากในการเปลี่ยนแปลง หรือสร้างพฤติกรรมใหม่ของเด็ก พฤติกรรมใหม่ๆ ที่เด็กแสดงออกมาอาจเกิดขึ้นจากการที่เด็กสังเกตหรือเรียนรู้พฤติกรรม โดยไม่รู้ตัวที่กำลังถูกชักจูงและเป็นการสร้างนิสัยที่ต้องการให้มีในเด็กได้ การที่บิดามารดาหรือผู้ปกครองสามารถแสดงนิสัยการอ่าน โดยการใช้ประโยชน์จากหนังสือในการแก้ปัญหาหรือการดำเนินชีวิตประจำวัน จะสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้เด็กได้เห็น

3. การเสริมแรง

การเสริมแรง หมายถึง การใช้วิธีการต่างๆ เพื่อให้ผู้รับเกิดความพอใจแล้วทำให้เกิดความถี่ของพฤติกรรมที่ต้องการ โดยมีหลักว่าพฤติกรรมที่ได้รับการเสริมแรงจะทำให้

พฤติกรรมนั้นเพิ่มขึ้น โดยปกติแล้วเด็กๆ มักชอบและต้องการให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองชมเชยให้รางวัลหรือแสดงท่าทีความรู้สึกยอมรับ ชื่นชมและพอใจซึ่งจะเป็นกำลังใจและผลย้อนกลับให้เด็กเรียนรู้ว่าสิ่งที่ตนทำนั้นถูกต้องเหมาะสม โดยบิดามารดาหรือผู้ปกครองต้องให้ความเอาใจใส่และสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของเด็ก การเสริมแรงสามารถทำได้หลายแบบ เช่น การยิ้มแย้มแจ่มใส ทักทาย สนใจในสิ่งที่เด็กอ่านหนังสือให้ฟัง เป็นต้น (อารี พันธุ์ณี 2540: 17-19) การเสริมแรงดังกล่าว จะทำให้เด็กเกิดกำลังใจ พอใจ สร้างความกระตือรือร้น เกิดความต้องการอ่านหนังสือ ซึ่งได้รับการยอมรับจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง เด็กได้เรียนรู้ว่าการอ่านหนังสือนั้นเป็นสิ่งถูกต้อง ทำให้เด็กมีความต้องการทำซ้ำๆ อีกในโอกาสต่อไป

4. การจัดสภาพแวดล้อม

การจัดสภาพแวดล้อม ย่อมมีผลต่อนิสัยการอ่านของเด็ก โดยจัดสภาพแวดล้อมรอบๆ ตัวเด็กให้มีความรู้สึกคุ้นเคยกับการอ่าน มีความสะดวกและพึงพอใจที่อ่านไม่รู้สึกรำคาญ บังคับหรือตึงเครียด ทุกคนในครอบครัวสามารถสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการสร้างเสริมนิสัยการอ่านได้โดยคำนึงถึงหลักการ ดังนี้

4.1 บิดามารดาหรือผู้ปกครองต้องมีนิสัยรักการอ่าน และสร้างเสริมให้เด็กรักการอ่าน

4.2 ปลูกฝังให้เด็กตระหนักถึง ประโยชน์ของนิสัยรักการอ่าน

4.3 บรรยากาศภายในบ้านจะต้องเอื้ออำนวยต่อการสร้างเสริมนิสัยรักการอ่าน

สภาพแวดล้อมมีส่วนสำคัญต่อการสร้างเสริมนิสัยการอ่านให้กับเด็กปฐมวัย ดังที่ ศรีรัตน์ เจริญจันทร์ (2544: 35-41) ได้กล่าวว่า การสร้างบรรยากาศให้รู้สึกที่บ้านมีความรัก ความอบอุ่น จะทำให้เด็กรู้สึกว่าการอ่านหนังสือที่บ้านเป็นสิ่งที่ตนเองชอบ ไม่รู้สึกตึงเครียด และมีความสุขที่ได้อ่านหนังสือ นอกจากนั้น ควรจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการอ่าน ห้องมีแสงสว่างพอเหมาะ มีโต๊ะ เก้าอี้และชั้นเก็บหนังสือของเด็กที่เป็นสัดส่วน รวมทั้งให้เด็กมีโอกาสอ่านหนังสือ

การที่บิดามารดาหรือบุคคลอื่นในบ้านซื้อหนังสือมาอ่าน หรือบอกรับเป็นสมาชิกของหนังสือพิมพ์ หรือนิตยสาร นอกจากจะทำให้เด็กเห็นเป็นแบบอย่างแล้ว ยังนับว่าเป็นการสร้างสภาพแวดล้อมในการสร้างเสริมนิสัยรักการอ่าน และควรจัดวางหนังสือต่างๆ ไว้ในที่ที่เด็กสามารถนำมาอ่านได้ทันที เช่น บนโต๊ะในห้องนั่งเล่น บนพื้น ใกล้เตียงนอน เป็นต้น แต่ต้องไม่บังคับให้เด็กอ่านหนังสือ และในกรณีที่มีการให้รางวัลหรือของขวัญเนื่องในโอกาสต่างๆ บิดามารดาหรือผู้ปกครองอาจจัดรางวัลเหล่านั้นเป็นหนังสือที่เหมาะสมหรือน่าสนใจสำหรับเด็กแต่ละคน รวมทั้งเลือกหนังสือที่ตรงกับความสนใจเฉพาะของเด็กด้วย เช่น อาจเป็นหนังสือเกี่ยวกับสุนัข ชีวิตสัตว์ได้

น้ำ เรื่องเกี่ยวกับโลกดึกดำบรรพ์หรือไดโนเสาร์ หรืออาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับการผจญภัยที่ทั้งเด็กหญิงและเด็กชายส่วนใหญ่สนใจ

สรุปได้ว่า การสร้างเสริมพฤติกรรมการอ่านให้กับเด็กปฐมวัย โดยบิดามารดาหรือผู้ปกครองนั้นทำได้หลายวิธี ได้แก่ การให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่าน การเป็นตัวแบบโดยการแสดงพฤติกรรมการอ่านให้เด็กเห็นเป็นประจำ การเสริมแรงเมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมการอ่าน และการจัดสภาพบรรยากาศในบ้านให้เอื้อต่อการมีพฤติกรรมรักการอ่านของเด็ก

3. ผู้ปกครอง

3.1 ความหมายของผู้ปกครอง

วรนุช เสนิงวงศ์ ณ อยุธยา (2547: 10) กล่าวว่า ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อแม่หรือบุคคลที่รับเด็กไว้ในความดูแล รวมถึงผู้ที่รู้จักและไม่รู้จักโดยทำหน้าที่อุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนด้วยความรัก ตลอดจนให้การศึกษแก่เด็ก

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542: 3) ได้จำแนกผู้ปกครองไว้ 5 ประเภท และให้ความหมายผู้ปกครองไว้ดังนี้

1. ผู้ปกครองตามกฎหมาย หมายถึง พ่อ แม่ ซึ่งจัดเป็นผู้ปกครองตามกฎหมาย ต้องเลี้ยงดูลูกจนโต บรรลุนิติภาวะ สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ประกอบอาชีพได้ บางครั้งเราจะพบว่า ผู้ปกครองไทยให้การดูแลเด็กจนโตเป็นผู้ใหญ่จนถึงตายก็มี

2. ผู้ปกครองโดยกฎหมาย หมายถึง ผู้ร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ทางกฎหมายเพื่อเป็นผู้ปกครอง เช่น ผู้ที่ขอเด็กมาเลี้ยงเป็นบุตรบุญธรรม มีความพร้อมและตั้งใจที่จะดูแลเด็กอย่างแท้จริง

3. ผู้ปกครองอุปถัมภ์ หมายถึง ผู้ปกครองชั่วคราวที่รับเลี้ยงดูด้วยความรู้สึกเมตตา สงสาร อยากช่วยเหลือ เช่น ผู้ปกครองในสถานสงเคราะห์ ลักษณะของความผูกพันเป็นแบบผิวเผิน สิ่งที่ได้จากผู้ปกครองอุปถัมภ์คือกำลังใจ

4. ผู้ปกครองทางชีวภาพ (Biological Parent) หมายถึง ผู้ปกครองที่เกิดขึ้นในยุคของเทคโนโลยีการผสมพันธุ์ในหลอดแก้ว ผู้ปกครองประเภทนี้มี 2 ประเภท คือ แบบแรกเป็นเจ้าของยีนส์ อีกแบบหนึ่งเป็นแบบฝากครรภ์ ทั้งสองแบบมีความผูกพันทางพันธุกรรมสูง แต่การเลี้ยงดูอยู่กับผู้ทำหน้าที่ผู้ปกครอง ความสัมพันธ์กับเด็กมีลักษณะเช่นเดียวกับผู้ปกครองทั่วไป

5. ผู้ปกครองโดยบังเอิญ พบได้ในกรณีเด็กหลงแล้วต้องเลี้ยงดูอยู่กับผู้ทำหน้าที่ผู้ปกครอง ความสัมพันธ์กับเด็กมีลักษณะเช่นเดียวกับผู้ปกครองทั่วไป

ผู้ปกครองเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับเด็ก มีความสำคัญและมีอิทธิพลในการส่งเสริมพฤติกรรมด้านต่างๆ แก่เด็กปฐมวัย ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยให้ความหมายผู้ปกครองว่า หมายถึง พ่อ แม่ หรือบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเด็กที่ทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูเด็ก

3.2 ความสำคัญของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองมีความสำคัญต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กในทุกๆ ด้าน ดังที่ มณฑเทียน ทุมพันธ์ (2546: 10) กล่าวว่า ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญในการพัฒนาเด็กร่วมกับครูและทางโรงเรียน เพราะผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเด็กที่บ้านให้ต่อเนื่องจากทางโรงเรียน เป็นการสนับสนุนซึ่งกันและกัน ระหว่างบ้านและโรงเรียน ให้เด็กมีการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพและความสามารถของเด็ก นอกจากนี้ เพ็ญประไพ แก่นเกษ (2551: 50) กล่าวว่า ผู้ปกครองมีความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กในทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพราะพ่อแม่และครอบครัว เปรียบเหมือนโรงเรียนและครูคนแรกของเด็กปฐมวัย หากว่าผู้ปกครองให้โอกาสแก่เด็กได้คิดริเริ่ม ให้เด็กมีความมั่นใจ เด็กจะเจริญเติบโตด้วยความมั่นใจ และมีความเป็นมิตรด้วย จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ปกครองจะต้องมีความรู้ความเข้าใจให้ความรักความอบอุ่น อบรมเลี้ยงดูให้เด็กเติบโตอย่างสมบูรณ์ เพื่อเป็นอนาคตของสังคมต่อไป

3.3 บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่าน

ผู้ปกครองคือคนสำคัญที่ช่วยให้เด็กเรียนรู้ เจริญเติบโต และมีพัฒนาการที่ดีทั้งทางร่างกายและอารมณ์ ผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัย เพราะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด ซึ่งผู้ปกครองเป็นผู้สร้างสภาพแวดล้อมเพื่อกระตุ้นให้เด็กปฐมวัยแสดงพฤติกรรมการอ่าน คือ การสร้างสภาพแวดล้อมรอบๆ ตัวเด็ก สภาพแวดล้อมทางบ้านรอบๆ ตัวเด็กมีทั้งสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสภาพแวดล้อมทางจิตภาพ ผู้ปกครองเป็นผู้เลือกจัดสภาพแวดล้อมดังกล่าวให้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมประจำวัน ให้มีหนังสือหลายประเภททั้งของเด็กและผู้ใหญ่ และมีจำนวนพอดี จัดเก็บอย่างดี เป็นระเบียบและเป็นปัจจุบัน ผู้คนในบ้านทำกิจกรรมกับหนังสือที่มีอยู่ในบ้าน นอกจากนั้นผู้ปกครองต้องเป็นผู้สร้างสภาพแวดล้อมทางจิตภาพที่ดีต่อการอ่าน สร้างบรรยากาศการอ่านให้เป็นกิจกรรมที่สงบเย็น เป็นกิจกรรมที่สมาชิกรู้สึกดีตลอดจนการแสดงตนเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมต่างๆ ตามแบบอย่างที่ได้รับรู้ทั้งที่รู้ตัวและไม่รู้ตัว นอกจากนี้ ยังสามารถส่งเสริมการอ่านให้กับเด็กปฐมวัยโดยจัดกิจกรรมที่หลากหลายและเลือกหนังสือที่มีความเหมาะสมกับเด็ก

อรุณี หรดาล และคณะ (2552: 20-22) ได้กล่าวถึงบทบาทสำคัญของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านของเด็กปฐมวัยไว้ดังต่อไปนี้

1. เป็นแบบอย่างที่ดีที่สุดในกรณีนิยักรการอ่าน เด็กมีพฤติกรรมต่างๆ ตามแบบอย่างที่ได้รับรู้ ทั้งที่รู้ตัว และไม่รู้ตัว แบบอย่างที่ดีหรือแบบอย่างที่ไม่ดี ที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อเด็ก คือ แบบอย่างจากผู้ปกครอง หากผู้ปกครองเป็นแบบอย่างที่มีความสุขจากการอ่านเป็นแบบอย่างที่มีหนังสือเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน ใช้หนังสือเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ เป็นสิ่งจรรโลงใจ เป็นเพื่อนเป็นที่พึ่งพิง แบบอย่างเหล่านี้ซึมซับสู่ตัวเด็กทุกวัน และจะค่อยๆ แสดงออกเป็นพฤติกรรมตั้งแต่การแสดงความสนใจในหนังสือ ใช้หนังสือเป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิต เป็นเพื่อนของชีวิตในที่สุด คนที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการเป็นแบบอย่างที่ดีที่สุดในกรณีสร้างนิยักรการอ่าน ก็คือผู้ปกครอง

2. สนับสนุนและตอบสนองกิจกรรมการอ่านอย่างสม่ำเสมอ พฤติกรรมการอ่านเกิดขึ้นตั้งแต่ขวบปีแรกของชีวิต พฤติกรรมเหล่านี้จะคงอยู่และพัฒนาขึ้นเป็นนิยักรการอ่านหรือไม่เกิดขึ้นอีกเลย อยู่ที่การตอบสนองและสนับสนุนของผู้คนที่อยู่รอบๆ ตัวเด็กในเวลานั้น คนที่อยู่ใกล้ชิดเด็กๆ มากที่สุด ณ เวลานั้น ที่พร้อมจะตอบสนองและสนับสนุนพฤติกรรมเหล่านั้นในทางบวก คือผู้ปกครอง เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนให้เกิดพฤติกรรมการอ่าน

3. ปลุกฝังความสนใจในการอ่าน และเฝ้าทะนุถนอมความสนใจนั้นให้แข็งแรงจนเป็นนิยักรการอ่าน การสร้างความสนใจในการอ่านให้เกิดขึ้นในตัวเด็กเริ่มจากการชักชวนให้สนใจในหนังสือ โดยไม่บังคับให้เด็กทำตามผู้ใหญ่ต้องการ เมื่อเด็กเกิดความสนใจแล้วเปิดโอกาสให้เด็กเป็นผู้เลือกหนังสือเอง และจัดเวลาและกิจกรรมในการอ่านในบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นสุขสงบ มีการพูดคุยซักถามเรื่องราวเกี่ยวกับหนังสือ ชวนกันทำกิจกรรมตามเนื้อหาหนังสือ เช่น เล่นสมมติตามเรื่องราว หรือท่องบทกลอนตามหนังสือในโอกาสที่เหมาะสม

แมนมาส ซวลิต (2544: 22 - 23) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านดังนี้

1. เมื่อลูกยังอยู่ในวัยทารกควรจะร้องเพลงให้ลูกฟัง พูดกับลูก ชี้ให้ลูกเห็นสิ่งต่างๆ ให้คุ้นกับการดูภาพสิ่งของ

2. หัดให้ลูกรู้จักหนังสือ ได้ดูภาพในหนังสือ ชวนคุยเรื่องหนังสือ หรือเล่าเรื่องให้ฟังแล้วลองถามให้ลูกชี้ให้ดูบ้าง

3. เมื่อลูกไปโรงเรียนแล้วช่วยลูกในการเริ่มฝึกอ่าน เล่นฝึกอ่านออกเสียงคำในหนังสือ อ่านหนังสือภาพ หนังสือนิทานให้ลูกฟัง ลูกจะได้มีความรู้สึว่าหนังสือคือที่มาของความเพลิดเพลิน เมื่อลูกสนใจสิ่งใดหัดให้ถามเรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งนั้น แล้วหาคำตอบในหนังสือ

4. พาไปห้องสมุด หรือพาไปร้านจำหน่ายหนังสือให้ลูกเด็กเลือกซื้อหนังสือที่สนใจอยากอ่าน หรือมีการแนะนำ หนังสือดีๆ ให้กับลูก

5. หาเวลาสนทนากับลูกเรื่องหนังสือที่ลูกอ่านหรือหนังสือที่น่าอ่าน
6. สร้างทัศนคติที่ถูกต้องให้ลูกในการเลือกซื้อหนังสือ หรือเช่าหนังสือ

สรุปได้ว่า บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านให้กับเด็กปฐมวัยมีหลายด้าน เช่น การเป็นแบบอย่าง สนับสนุนและตอบสนองกิจกรรมการอ่าน และปลูกฝังความสนใจในการอ่านให้กับเด็ก เป็นต้น

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ” นั้น ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

4.1 งานวิจัยในประเทศ

สุปราณี ประคำพอง (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการใช้โปรแกรมส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีนิสัยรักการอ่าน โดยผู้ปกครอง มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครองในการส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีนิสัยรักการอ่าน ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีนิสัยรักการอ่าน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองที่ใช้โปรแกรมส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีนิสัยรักการอ่านมีความรู้ความเข้าใจในการส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีนิสัยรักการอ่าน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วารภรณ์ ททัยปราชญ์ (2550: 62-63) ได้ศึกษาการให้ความรู้ผู้ปกครองที่มีต่อนิสัยรักการอ่านของเด็กปฐมวัย โรงเรียนเกษมพิทยา กรุงเทพมหานคร จำนวน 26 คน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความก้าวหน้าของนิสัยรักการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมจากผู้ปกครอง และเพื่อเปรียบเทียบนิสัยรักการอ่านของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมจากผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมจากผู้ปกครองมีคะแนนนิสัยรักการอ่านเพิ่มขึ้นทั้งในภาพรวมและเป็นรายพฤติกรรม และเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมจากผู้ปกครองมีพฤติกรรมที่แสดงถึงนิสัยรักการอ่านสูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมจากผู้ปกครอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เกศรินทร์ ชุ่มจิตต์ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนระดับปฐมวัยโรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนระดับอนุบาลชั้นปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า 1) ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามโครงการรักการ

อ่าน โดยภาพรวม พบว่าผู้ปกครองปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย แต่พบว่าผู้ปกครองปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยมาก คือ อ่านหนังสือนิทานให้เด็กฟังด้วยตนเอง และแสดงความสนใจในหนังสือนิทานที่เด็กนำกลับบ้าน 2) ด้านการเป็นตัวอย่างในการอ่าน โดยภาพรวม พบว่า ผู้ปกครองมีบทบาทในด้านการเป็นตัวอย่างในการอ่านอยู่ในระดับน้อย คือปฏิบัติเป็นแบบอย่างในการอ่าน และแนะนำประโยชน์ของการอ่านให้กับเด็ก และ 3) ด้านการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมโดยภาพรวม พบว่า ผู้ปกครองปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยแต่พบว่าผู้ปกครองปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยมากคือ การทำกิจกรรมการอ่านกับลูกที่ห้องนอน และปฏิบัติในระดับน้อย คือ สอนให้เด็กจัดหนังสือให้เป็นระเบียบหลังการอ่าน และสอนให้เด็กได้รู้จักการดูแลรักษาหนังสือหลังการอ่าน

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แฮนเสน (Hansen, 1969 อ้างถึงใน วิทยา วิมลถนอม 2530: 26) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมการอ่านภายในบ้านว่ามีอิทธิพลต่อทัศนคติในการอ่านหรือไม่ ผลการศึกษา พบว่าองค์ประกอบสำคัญที่มีความสัมพันธ์อย่างมากกับทัศนคติในการอ่านของเด็กก็คือ บทบาทของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและสนับสนุนด้านการอ่านให้แก่เด็กเป็นอย่างดี และพบว่า การจัดหาหนังสือให้เด็กโดยที่เด็กไม่มีส่วนร่วมในการเลือกหนังสือ ถึงแม้ว่าผู้ปกครองจะอ่านให้ฟัง ก็ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการอ่านของเด็ก

ธอมป์สัน (Thompson, 1981: 1079-A - 1080-A อ้างถึงใน วิทยา วิมลถนอม 2530: 27) ได้ศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการพัฒนาการอ่านของเด็กตามการรับรู้และความต้องการของผู้ปกครอง โดยศึกษาจากผู้ปกครองของนักเรียนชั้นอนุบาล นักเรียนเกรด 1 เกรด 2 และเกรด 3 จำนวน 192 คน จากการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองต่างรับรู้ว่าจะตนเองมีส่วนที่จะช่วยให้เด็กพัฒนาการอ่านยิ่งขึ้น ผู้ปกครองส่วนมากจะปฏิบัติตนโดยการฟังเด็กอ่าน มากกว่าที่จะอ่านออกเสียงให้เด็กฟัง ทั้งๆ ที่การอ่านออกเสียงให้เด็กฟังนั้นเป็นวิธีการที่สำคัญในการพัฒนาการอ่านของเด็ก ผู้ปกครองเชื่อว่าตนเองมีอิทธิพลต่อการอ่านของเด็ก แต่ก็ยังเชื่อว่าอิทธิพลน้อยกว่าทางโรงเรียน โดยเฉพาะครูผู้สอน นอกจากนั้นผู้ปกครองมีความต้องการข่าวสารข้อมูลที่จะช่วยในการพัฒนา การอ่านของเด็กให้ดียิ่งขึ้น

มอร์โร (Morrow, 1983: 221-230 อ้างถึงใน สุขุมฉา ฤกษ์สง่า 2551: 44) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางบ้านและโรงเรียนกับความสนใจในการอ่านของเด็กในระดับอนุบาล โดยการจำแนกเด็กที่มีความสนใจการอ่านออกเป็นกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ และศึกษาจากผู้ปกครองของเด็กทั้ง 2 กลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า เด็กผู้หญิงมีความสนใจในหนังสือมากกว่าเด็กผู้ชาย เด็กกลุ่มสูงชอบดูหนังสือมากกว่า พ่อแม่มีกฎเกณฑ์ในการดูโทรทัศน์ เด็กเป็นสมาชิกของห้องสมุด โดยที่พ่อแม่พาไปห้องสมุดมากกว่ากลุ่มต่ำ เด็กในกลุ่มสูงจะมีพ่อแม่อ่านหนังสือให้ฟังทุกวัน

ในขณะที่พ่อแม่ของเด็กกลุ่มต่ำอ่านให้ฟังสัปดาห์ละ 1 ครั้งหรือน้อยกว่านั้น และพบว่า พ่อแม่ของเด็กกลุ่มสูงมีการศึกษาในระดับอุดมศึกษา มักใช้เวลาว่างในการอ่านมากกว่าพ่อแม่ในกลุ่มต่ำในบ้านของเด็กกลุ่มสูงมีการศึกษาในระดับอุดมศึกษามักใช้เวลาว่างในการอ่านมากกว่าพ่อแม่ในกลุ่มต่ำ ในบ้านของเด็กกลุ่มสูงจะมีจำนวนหนังสือของเด็กมากกว่าเด็กที่อยู่ในกลุ่มต่ำ

มิลเลอร์ (Miller, 1984: 3338-A – 3339-A อ้างถึงใน วิทยา วิมลถนอม 2530: 29) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมในการใช้หนังสือร่วมกันระหว่างผู้ปกครองและเด็กปฐมวัย โดยศึกษาจากเวลาที่ผู้ปกครองให้กับการอ่านของเด็ก ทักษะคิดของผู้ปกครองและเด็กที่มีต่อการอ่าน รูปแบบกิจกรรมเกี่ยวกับการอ่านที่ผู้ปกครองได้ปฏิบัติต่อเด็กและจำนวนหนังสือของเด็กในบ้าน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ปกครองและเด็ก จำนวน 28 คู่ ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้เกี่ยวกับการอ่านของเด็กมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการรับรู้คำศัพท์ ทักษะคิดของผู้ปกครองที่มีต่อการอ่านสามารถเป็นตัวบ่งชี้ถึงการเรียนรู้เบื้องต้นของการอ่านและการรับรู้คำศัพท์ของเด็ก ผู้ปกครองที่มีทัศนคติในทางบวก มีผลต่อความถี่ในการปฏิบัติบทบาทและพฤติกรรมส่งเสริมการอ่านให้แก่เด็กพร้อมกันนั้นยังมีส่วนสนับสนุนในการกระตุ้นให้เด็กปฏิบัติเกี่ยวกับการอ่านได้ดี

จากงานวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า พฤติกรรมการอ่านของแต่ละช่วงวัยนั้นมีความแตกต่างกันไป มีปัจจัยหลายประการที่จะส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมการอ่าน แต่ปัจจัยที่สำคัญในการส่งเสริมนิสัยการอ่านให้เด็กปฐมวัยคือ การเป็นแบบอย่างที่ดีของพ่อแม่หรือผู้ปกครองในการมีพฤติกรรมการอ่าน จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า พฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการอ่านและทัศนคติของเด็ก แต่การศึกษาบางกรณีก็พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่า พฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย จะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครองหรือไม่

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่ศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 5-6 ปี ที่ศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการวิจัย 2 ประเภท ดังนี้

- 2.1.1 แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย
- 2.1.2 แบบสอบถามพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง

2.2 การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 **แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย** เป็นการประเมินโดยครูประจำชั้น ผู้วิจัยได้สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการอ่าน โดยดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการอ่าน เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของแบบสังเกตในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 อายุระหว่าง 5-6 ปี แล้ววิเคราะห์พฤติกรรมการอ่านให้เหมาะสมกับพัฒนาการและความสามารถของเด็กปฐมวัย

2) ศึกษาแบบประเมินพฤติกรรม เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินพฤติกรรมการอ่าน แล้วนำมาสร้างเกณฑ์แบบประเมินเพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย

3) สร้างแบบประเมินพฤติกรรมการอ่านสำหรับเด็กปฐมวัย จำนวน 20 ข้อ เพื่อสังเกตเด็กปฐมวัยจำนวน 5 ครั้ง แต่ละครั้งคะแนนเต็ม 20 คะแนน รวม 100 คะแนน แล้วนำแบบประเมินพฤติกรรมการอ่านที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

4) นำแบบประเมินพฤติกรรมการอ่านที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน (รายละเอียดในภาคผนวก) เพื่อพิจารณาความเหมาะสม และตรวจสอบความตรง ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง .80-1.00

5) นำแบบประเมินพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย จัดทำเป็นฉบับจริงเพื่อใช้ในการประเมินพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยต่อไป

2.2.2 **แบบสอบถามพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง** ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง โดยดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1) ศึกษาทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการอ่าน เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของการสร้างแบบสอบถามพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง แล้ววิเคราะห์พฤติกรรมการอ่านให้เหมาะสมกับวิถีชีวิตประจำวันของผู้ปกครอง

2) ศึกษาพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครองว่ามีความสำคัญอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง

3) สร้างแบบสอบถามพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง โดยแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง จำนวน 4 ข้อ ตอนที่ 2 ลักษณะพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง จำนวน 20 ข้อ แล้วนำแบบสอบถามพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครองที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

4) นำแบบสอบถามพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครองที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อพิจารณาความเหมาะสม และตรวจสอบความตรง ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง .80-1.00

5) นำแบบสอบถามพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง จัดทำเป็นฉบับจริง เพื่อใช้ในการสอบถามผู้ปกครองต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 บันทึกพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล จำนวน 30 คน ใช้ระยะเวลา 5 สัปดาห์ ในช่วงกิจกรรมเสรี ของวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์ โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1.1 จัดเตรียมสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนอย่างเหมาะสม ดำเนินการสังเกต ในช่วงกิจกรรมเสรี โดยแบ่งเด็กออกเป็น 5 กลุ่ม คือ กลุ่ม 1 เลขที่ 1-6 กลุ่ม 2 เลขที่ 7-12 กลุ่ม 3 เลขที่ 13-18 และกลุ่ม 4 เลขที่ 19-24 กลุ่ม 5 เลขที่ 25-30

3.1.2 สังเกตเด็กในช่วงการทำกิจกรรมเสรีโดยสังเกตเด็กเป็นรายบุคคลจำนวน 5 ครั้ง บันทึกพฤติกรรมโดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องระดับพฤติกรรม ทำและไมทำ ลงในแบบสังเกตพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย ที่สังเกตโดยครูประจำชั้น จำนวน 20 ข้อ

3.2 รวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน 20 ข้อ ให้ผู้ปกครองเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน จำนวน 30 ฉบับ ให้ผู้ปกครองตอบแบบสอบถามพฤติกรรมการอ่านของตนเองตามความเป็นจริง แล้วรวบรวมแบบสอบถามทั้ง 30 ฉบับ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูลต่อไป

3.3 กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการอ่าน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการอ่านจาก ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538: 83 -110) มาปรับใช้ดังนี้

3.3.1 เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง ใช้เกณฑ์การแปลผลดังนี้

ต่ำกว่า 1-9 คะแนน พฤติกรรมการอ่านน้อย มีค่า 1

10-20 คะแนน พฤติกรรมการอ่านมาก มีค่า 2

3.3.2 เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ต่ำกว่า 50 คะแนน พฤติกรรมการอ่านน้อย มีค่า 1

50-100 คะแนน พฤติกรรมการอ่านมาก มีค่า 2

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ได้แก่

4.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

4.2 การวัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยวิธีการทดสอบไคสแควร์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ” ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อทดสอบสมมติฐาน พฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกตพฤติกรรมที่แสดงถึงพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย จำนวน 5 ครั้ง จากแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม จำนวน 20 ข้อ นำผลที่ได้จากการบันทึกการสังเกตมาหาค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล

เลขที่	ความถี่พฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย (100)	ร้อยละ
1	37	37.00
2	44	44.00
3	35	35.00
4	40	40.00
5	41	41.00
6	46	46.00
7	43	43.00
8	45	45.00
9	39	39.00
10	46	46.00
11	42	42.00
12	39	39.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

เลขที่	ความถี่พฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย (100)	ร้อยละ
13	52	52.00
14	35	35.00
15	43	43.00
16	32	32.00
17	41	41.00
18	32	32.00
19	41	41.00
20	47	47.00
21	43	43.00
22	51	51.00
23	32	32.00
24	64	64.00
25	51	51.00
26	73	73.00
27	67	67.00
28	76	76.00
29	78	78.00
30	72	72.00
รวม	1427	
เฉลี่ย	47.57	
ร้อยละ	47.57	

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นว่า คะแนนความถี่พฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 47.57 คิดเป็นร้อยละ 47.57 โดยคะแนนความถี่พฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยต่ำสุด เท่ากับ 32 คิดเป็นร้อยละ 32.00 ได้แก่ เด็กปฐมวัยเลขที่ 16, 18 และ 23 ตามลำดับ ส่วนคะแนนความถี่พฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยสูงสุด เท่ากับ 78 คิดเป็นร้อยละ 78.00 คือ เด็กปฐมวัยเลขที่ 29

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลด้วยการส่งแบบสอบถามจำนวน 20 ข้อ ให้ผู้ปกครองจำนวน 30 คนเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง นำผลที่ได้จากการบันทึกการตอบแบบสอบถามมาหาค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง

เลขที่	คะแนนความถี่พฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง (20)	ร้อยละ
1	14	70.00
2	7	35.00
3	10	50.00
4	8	40.00
5	10	50.00
6	6	30.00
7	13	65.00
8	14	70.00
9	13	65.00
10	11	55.00
11	8	40.00
12	12	60.00
13	10	50.00
14	13	65.00
15	11	55.00
16	13	65.00
17	13	65.00
18	5	25.00
19	7	35.00
20	6	30.00

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง

เลขที่	คะแนนความถี่พฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง (20)	ร้อยละ
21	11	55.00
22	12	60.00
23	12	60.00
24	13	65.00
25	13	65.00
26	10	50.00
27	10	50.00
28	17	85.00
29	12	60.00
30	8	40.00
รวม	322	
เฉลี่ย	10.73	
ร้อยละ	53.67	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า คะแนนความถี่พฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครองมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 10.73 คิดเป็นร้อยละ 53.67 โดยคะแนนความถี่พฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครองต่ำสุดเท่ากับ 5 คิดเป็นร้อยละ 25.00 คือ เลขที่ 18 และคะแนนความถี่พฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครองสูงสุดเท่ากับ 17 คิดเป็นร้อยละ 85.00 คือเลขที่ 28

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยกับผู้ปกครอง

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกตพฤติกรรมความถี่ที่แสดงถึงพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย นำผลที่ได้จากการสังเกต มาหาค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมในห้องเรียน

ข้อที่	รายการ	ความถี่	%
1**	ดูหนังสือที่มุมหนังสืออยู่เสมอ	139	92.67
2	อ่านเรื่องตามหนังสือนิทาน ป้ายสัญลักษณ์ ข้อความตามคำฟัง	32	21.33
3	อ่านหนังสือมากกว่าที่ครูบอก	72	48.00
4	ชักชวน แนะนำ ให้เพื่อนอ่านหนังสือหรือดูภาพจากหนังสือที่ตนสนใจ	41	27.33
5	ชอบเปิดดูภาพหรืออ่านภาพในหนังสือนิทานก่อนนอนกลางวันเสมอ	57	38.00
6	ขอให้ครูหรือเพื่อนช่วยอ่านเรื่องในหนังสือนิทานให้ฟัง	56	37.33
7	ในขณะที่เพื่อน มักจะแยกไปอ่านหนังสือนิทานหรือดูหนังสือภาพ	68	45.33
8	เคยขอยืมหนังสือจาก โรงเรียน ไปอ่านที่บ้าน	78	52.00
9	ขอคูหรือขออ่านหนังสือนิทานของเพื่อน	51	34.00
10	มักจะอ่านออกเสียงเวลาอ่านหนังสือนิทาน	41	27.33
11	ชอบอ่านหนังสือนิทานคนเดียว	99	66.00
12	อ่านหนังสือนิทานแล้วชอบเล่าให้เพื่อนหรือครูฟัง	28	18.67
13*	ชอบอ่านหนังสือนิทานขณะรับประทานอาหารว่าง	25	16.67
14	เป็นผู้เลือกประเภทของหนังสืออ่านเอง	117	78.00
15	อ่านหนังสือนิทานเฉพาะหน้าที่ตนเองสนใจ	32	21.33
16	เปิดอ่านหนังสือนิทานจากหน้าแรกไปจนจบเล่ม	89	59.33
17	เวลาอ่านหนังสือ บางครั้งใช้นิ้วชี้ตามตัวหนังสือขณะที่อ่าน	40	26.67
18	ค้นหาหนังสือนิทานหรือเรื่องที่จะอ่านด้วยตนเอง	115	76.67
19	อ่านหนังสือนิทานแล้วจัดเก็บเข้าที่เอง ไม่ต้องบอกหรือบังคับ	127	84.67
20	แต่ละวันจะใช้เวลาอ่านหนังสือนิทานหลาย ๆ ครั้ง	117	78.00

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมการอ่านสูงสุดของเด็กปฐมวัย 3 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมที่ 1 ดูหนังสือที่มุมหนังสืออยู่เสมอ คิดเป็นร้อยละ 92.67 พฤติกรรมที่ 19 อ่านหนังสือนิทานแล้วจัดเก็บเข้าที่เอง ไม่ต้องบอกหรือบังคับ คิดเป็นร้อยละ 84.67 พฤติกรรมที่ 14 เป็นผู้เลือกประเภทของหนังสืออ่านเอง คิดเป็นร้อยละ 78.00 และพฤติกรรมที่ 20 แต่ละวันจะใช้เวลาอ่านหนังสือนิทานหลาย ๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 78.00 เท่ากัน ส่วนพฤติกรรมการอ่านที่ต่ำสุด 3 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมที่ 13 ชอบอ่านหนังสือนิทานขณะรับประทานอาหารว่าง คิดเป็นร้อยละ 16.67 พฤติกรรมที่ 12 อ่านหนังสือนิทานแล้วชอบเล่าให้เพื่อนหรือครูฟัง คิดเป็นร้อยละ 18.67 และ

พฤติกรรมที่ 2 และพฤติกรรมที่ 15 คิดเป็นร้อยละ 21.33 เท่ากัน คือ อ่านเรื่องตามหนังสือนิทาน
ป๊ายส์สัญลักษณ์ ข้อความตามลำพัง และอ่านหนังสือนิทานเฉพาะหน้าที่ตนเองสนใจ ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการอ่านของผู้ปกครอง ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการให้
ผู้ปกครองตอบแบบสอบถามที่แสดงถึงพฤติกรรมกรรมการอ่านของผู้ปกครอง นำผลที่ได้จากการตอบ
แบบสอบถามมาหาค่าคะแนนเฉลี่ยร้อยละ ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการอ่านของผู้ปกครอง

ข้อที่	รายการ	ความถี่	%
1	แวะร้านหนังสือเป็นประจำ	12	40
2**	ชอบอ่านป๊ายส์โฆษณา หรือสัญลักษณ์ต่างๆ ตามข้างทางเสมอ	28	93.33
3	อ่านหนังสือพิมพ์หลายๆ ฉบับเป็นประจำ	17	56.67
4	ชอบแนะนำหนังสือดีๆ ที่อ่านให้คนอื่นอ่านตาม	17	56.67
5	ชอบอ่านหนังสือก่อนนอนเสมอ	12	40
6	อ่านหนังสือนิทานให้ลูกฟังเป็นประจำ	13	43.33
7	เมื่อมีเวลาว่างชอบอ่านหนังสือเป็นอันดับแรก	16	53.33
8	ชอบยืมหนังสือจากห้องสมุดมาอ่านเป็นประจำ	4	13.33
9	ขอยืมหนังสือจากคนอื่นมาอ่านที่บ้าน	18	60
10	เวลาอ่านหนังสือมักจะอ่านออกเสียงจึงจะเข้าใจ	11	36.67
11	ส่วนใหญ่ใช้เวลาอ่านหนังสือคนเดียว	22	73.33
12	แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเมื่อพบกับคนอื่น ๆ	19	63.33
13*	อ่านหนังสือแม้กระทั่งเวลารับประทานอาหาร	3	10
14	ชอบอ่านหนังสือหลายประเภท	27	90
15	ชอบอ่านหนังสือพิมพ์บางคอลัมน์	17	56.67
16	อ่านหนังสือพิมพ์เรียงตามลำดับหน้าไปจนจบฉบับ	12	40
17	ใช้นิ้วชี้ตามตัวหนังสือขณะที่อ่านไปจนจบ	5	16.67
18	เป็นผู้เลือกประเภทของหนังสืออ่านเอง	27	90
19	อ่านหนังสือและจัดเก็บตู้หนังสืออย่างเป็นระเบียบ	23	76.67
20	แต่ละวันมักจะอ่านหนังสือ 2-3 ครั้ง	20	66.67

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ปกครองมีพฤติกรรมการอ่านสูงสุด 3 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมที่ 2 ชอบอ่านป้ายโฆษณา หรือสัญลักษณ์ต่างๆ ตามข้างทางเสมอ คิดเป็นร้อยละ 93.33 พฤติกรรมที่ 14 และพฤติกรรมที่ 18 คิดเป็นร้อยละ 90 เท่ากันคือ ชอบอ่านหนังสือหลายประเภท เป็นผู้เลือกประเภทของหนังสืออ่านเอง ส่วนพฤติกรรมการอ่านที่ต่ำสุด 3 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมที่ 13 อ่านหนังสือแม้กระทั่งเวลารับประทานอาหาร คิดเป็นร้อยละ 10.00 พฤติกรรมที่ 8 ชอบยืมหนังสือจากห้องสมุดมาอ่านเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 13.33 และพฤติกรรมที่ 17 ใช้นิ้วชี้ตามตัวหนังสือขณะที่อ่านไปจนจบ คิดเป็นร้อยละ 16.67 ตามลำดับ

การเปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์พฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครองกับเด็กปฐมวัย ด้วยสถิติไคสแควร์ แสดงได้ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 การเปรียบเทียบค่าสหสัมพันธ์พฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครองกับเด็กปฐมวัยด้วยสถิติไคสแควร์

เลขที่	พฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง		พฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย	
	คะแนน	ค่า	คะแนน	ค่า
1	14	2	37	1
2	7	1	44	1
3	10	2	35	1
4	8	1	40	1
5	10	2	41	1
6	6	1	46	1
7	13	2	43	1
8	14	2	45	1
9	13	2	39	1
10	11	2	46	1
11	8	1	42	1
12	12	2	39	1
13	10	2	52	2
14	13	2	35	1
15	11	2	43	1

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

เลขที่	พฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง		พฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย	
	คะแนน	ค่า	คะแนน	ค่า
16	13	2	32	1
17	13	2	41	1
18	5	1	32	1
19	7	1	41	1
20	6	1	47	1
21	11	2	43	1
22	12	2	51	2
23	12	2	32	1
24	13	2	64	2
25	13	2	51	2
26	10	2	73	2
27	10	2	67	2
28	17	2	76	2
29	12	2	78	2
30	8	1	72	2
รวม	322	52	1427	39
เฉลี่ย	10.73	1.73	47.57	1.30
ร้อยละ	53.67	86.67	47.57	65.00

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง ใช้เกณฑ์การแปลผลดังนี้

ต่ำกว่า 1-9 คะแนน พฤติกรรมการอ่านน้อย มีค่า 1

10-20 คะแนน พฤติกรรมการอ่านมาก มีค่า 2

เกณฑ์การให้คะแนนพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย

ต่ำกว่า 50 คะแนน พฤติกรรมการอ่านน้อย มีค่า 1

50-100 คะแนน พฤติกรรมการอ่านมาก มีค่า 2

จากตารางที่ 4.5 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากตารางข้างต้น นำมาวิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ด้วยสถิติไคสแควร์ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครองและพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างสิ้นเชิง เมื่อพิจารณาเด็กปฐมวัยกับผู้ปกครองเป็นรายบุคคลในภาพรวม ปรากฏว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครองและพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยไม่มีความสัมพันธ์กัน จำนวน 15 คน ได้แก่ เลขที่ 1, 3, 5, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 17, 21, 23 และ 30 รายละเอียดการวิเคราะห์หาค่าสหสัมพันธ์ด้วยสถิติไคสแควร์ ดังแสดงใน ภาคผนวก ก

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัย เรื่อง “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ” ผู้วิจัยได้สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

การสรุปการวิจัยครอบคลุมเนื้อหาสาระสำคัญ ดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ เด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 5-6 ปี ที่ศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ เด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 5-6 ปี ที่ศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม 1 ห้องเรียน จำนวน 30 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) แบบสังเกตพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย จำนวน 20 ข้อ
- 2) แบบสอบถามพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง จำนวน 4 ข้อ ตอนที่ 2 ลักษณะพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง จำนวน 20 ข้อ

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) บันทึกพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยเป็นรายบุคคล จำนวน 30 คน ใช้ระยะเวลา 5 สัปดาห์ ในช่วงของกิจกรรมเสรี ในวันจันทร์ วันพุธ และวันศุกร์

2) ให้ผู้ปกครองตอบแบบสอบถามพฤติกรรมการอ่านของตนเองตามความเป็นจริง แล้วรวบรวมแบบสอบถามทั้ง 30 ฉบับ

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครองโดยใช้สถิติร้อยละ และการทดสอบไคสแควร์

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 จากการสังเกตพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยในช่วงกิจกรรมเสรี โดยสังเกตเด็กเป็นรายบุคคล ผลการวิเคราะห์พบว่าพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย เมื่อพิจารณาในภาพรวม เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมการอ่าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 47.57 คิดเป็นร้อยละ 47.57

1.3.2 จากการตอบแบบสอบถามพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครองพบว่ามีความสนใจพฤติกรรมการอ่านมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 10.73 คิดเป็นร้อยละ 53.67

1.3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครองและพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ พบว่ามีประเด็นสำคัญที่ควรอภิปราย ดังนี้

2.1 จากการสังเกตพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยในช่วงกิจกรรมเสรี โดยสังเกตเด็กเป็นรายบุคคล ผลการวิเคราะห์พบว่าพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย เมื่อพิจารณาในภาพรวม เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมการอ่าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 47.57 คิดเป็นร้อยละ 47.57 พฤติกรรมการอ่านสูงสุดของเด็กปฐมวัย 3 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมที่ 1 ดูหนังสือที่มุมหนังสืออยู่เสมอ คิดเป็นร้อยละ 92.67 พฤติกรรมที่ 19 อ่านหนังสือนิทานแล้วจัดเก็บเข้าที่เอง คิดเป็นร้อยละ 84.67 พฤติกรรมที่ 14 เป็นผู้เลือกประเภทของหนังสืออ่านเอง คิดเป็นร้อยละ 78.00 และพฤติกรรมที่ 20 แต่จะใช้เวลาอ่านหนังสือนิทานหลายๆ ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 78.00 เท่ากัน ส่วนพฤติกรรมการอ่านที่ต่ำสุด 3 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมที่ 13 ชอบอ่านหนังสือนิทานขณะรับประทานอาหารว่าง คิดเป็นร้อยละ 16.67 พฤติกรรมที่ 12 อ่านหนังสือนิทานแล้วชอบเล่าให้เพื่อนหรือครูฟัง คิดเป็นร้อยละ 18.67 และพฤติกรรมที่ 2 และพฤติกรรมที่ 15 คิดเป็นร้อยละ 21.33 เท่ากัน คือ อ่านเรื่องตามหนังสือนิทานป้ายสัญลักษณ์ ข้อความตามคำฟัง และอ่านหนังสือนิทานเฉพาะหน้าที่ตนเองสนใจ ตามลำดับ

สำหรับพฤติกรรมการอ่านสูงที่สุดของเด็กปฐมวัย คือคู่มือหนังสือที่มุมหนังสืออยู่เสมอ คิดเป็นร้อยละ 92.67 แสดงให้เห็นว่าเด็กมีความสนใจในหนังสือนิทาน อาจเป็นเพราะมีหนังสือนิทานให้เลือกอย่างหลากหลาย ดึงดูดใจให้เด็กสนใจคู่มือหนังสือที่มุมหนังสือ สอดคล้องกับพินิตนันท์ บุญพาส (2542: 6-7) ที่กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการอ่านประการหนึ่งคือ การรู้จักแหล่งของหนังสือที่เด็กจะรู้ว่าหนังสือนิทานจะหาอ่านได้จากที่ไหน และแหล่งที่ดีที่สุดคือมุมหนังสือ นอกจากนี้พฤติกรรมที่ 19 อ่านหนังสือนิทานแล้วจัดเก็บเข้าที่เอง คิดเป็นร้อยละ 84.67 รองลงมานั้น เนื่องมาจากการที่ครูฝึกให้เด็กรู้จักเก็บหนังสือเข้าที่เมื่ออ่านจบ สอดคล้องกับวารากรณ์ หทัยปราชญ์ (2550: 35-39) ที่ระบุว่าควรปลูกฝังให้เด็กรู้จักเก็บรักษาและเอาใจใส่หนังสือทุกเล่มที่อ่าน เมื่อเด็กรู้จักดูแลเอาใจใส่หนังสือ เด็กจะใส่ใจเนื้อหาที่อยู่ในหนังสือ เป็นการส่งเสริมนิสัยการอ่านของเด็กปฐมวัย

2.2 จากการตอบแบบสอบถามพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง พบว่า มีคะแนนพฤติกรรมการอ่านมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 10.73 คิดเป็นร้อยละ 53.67 ผู้ปกครองมีพฤติกรรมการอ่านสูงที่สุด 3 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมที่ 2 ชอบอ่านป้ายโฆษณา หรือสัญลักษณ์ต่างๆ ตามข้างทางเสมอ คิดเป็นร้อยละ 93.33 พฤติกรรมที่ 14 และ 18 คิดเป็นร้อยละ 90 เท่ากันคือ ชอบอ่านหนังสือหลายประเภท และเป็นผู้เลือกประเภทของหนังสืออ่านเอง ตามลำดับ ส่วนพฤติกรรมการอ่านที่ต่ำสุด 3 ด้าน ได้แก่ พฤติกรรมที่ 13 อ่านหนังสือแม้กระทั่งเวลารับประทานอาหาร คิดเป็นร้อยละ 10.00 พฤติกรรมที่ 8 ชอบยืมหนังสือจากห้องสมุดมาอ่านเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 13.33 และพฤติกรรมที่ 17 ใช้นิ้วชี้ตามตัวหนังสือขณะได้อ่านไปจนจบ คิดเป็นร้อยละ 16.67 ตามลำดับ สำหรับพฤติกรรมการอ่านสูงที่สุดอันดับแรกคือ ชอบอ่านป้ายโฆษณา หรือสัญลักษณ์ต่างๆ ตามข้างทางเสมอ คิดเป็นร้อยละ 93.33 อาจจะเป็นเพราะผู้ปกครองมีโอกาสได้เดินทางไปทำงานหรือไปยังสถานที่ต่างๆ ในชีวิตประจำวันอยู่เป็นประจำ จึงเกิดพฤติกรรมนี้สูงสุด ส่วนพฤติกรรมการอ่านที่ต่ำสุดคือ อ่านหนังสือแม้กระทั่งเวลารับประทานอาหาร คิดเป็นร้อยละ 10.00 อาจเนื่องมาจากนิสัยในการรับประทานอาหารของผู้ปกครอง หรือไม่ต้องการให้เศษอาหารเปื้อนหนังสือในขณะที่รับประทานอาหาร

2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครองและพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างสิ้นเชิง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเด็กปฐมวัยกับผู้ปกครองเป็นรายบุคคลในภาพรวม ปรากฏว่า ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครองและพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยไม่มีความสัมพันธ์กันจำนวน 15 คู่ อาจเป็นไปได้ว่า เนื่องจากผู้ปกครองมีภาระงานมาก ต้องใช้เวลาไปประกอบอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว จึงทำให้มีเวลาส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านให้เด็กได้ไม่เต็มที่ ประกอบกับอาจจะไม่มีความรู้เรื่องการส่งเสริมพฤติกรรมการอ่านมากนัก จึงทำให้ส่งเสริมพฤติกรรมการ

อ่านให้แก่เด็กได้เพียงระดับหนึ่ง และการสังเกตเด็กจำนวน 5 ครั้ง อาจทำให้เกิดพฤติกรรมหลากหลาย จึงทำให้ผลการวิจัยไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ แฮนเสน (Hansen, 1969 อ้างถึงใน วิทยา วิมลถนอม 2530: 26) ที่ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมการอ่านภายในบ้านว่ามีอิทธิพลต่อทัศนคติในการอ่านหรือไม่ ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบสำคัญที่มีความสัมพันธ์อย่างมากกับทัศนคติในการอ่านของเด็กก็คือ บทบาทของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและสนับสนุนด้านการอ่านให้แก่เด็ก และพบว่า การจัดหาหนังสือให้เด็กโดยที่เด็กไม่มีส่วนร่วมในการเลือกหนังสือ ถึงแม้ว่าผู้ปกครองจะอ่านให้ฟังก็ไม่ได้มีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่มีต่อการอ่านของเด็ก และสอดคล้องกับ ทมป์สัน (Thompson, 1981: 1079-A - 1080-A อ้างถึงใน วิทยา วิมลถนอม 2530: 27) ได้ศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการพัฒนาการอ่านของเด็กตามการรับรู้และความต้องการของผู้ปกครอง โดยศึกษาจากผู้ปกครองของนักเรียนชั้นอนุบาล นักเรียนเกรด 1 เกรด 2 และเกรด 3 จำนวน 192 คน จากการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองต่างรับรู้ว่าคุณเองมีส่วนที่จะช่วยให้เด็กมีการพัฒนาการอ่านยิ่งขึ้น ผู้ปกครองส่วนมากจะปฏิบัติตนโดยการฟังเด็กอ่าน มากกว่าที่จะอ่านออกเสียงให้เด็กฟัง ทั้งๆ ที่การอ่านออกเสียงให้เด็กฟังนั้นเป็นวิธีการที่สำคัญในการพัฒนาการอ่านของเด็ก ผู้ปกครองเชื่อว่าตนเองมีอิทธิพลต่อการอ่านของเด็ก แต่ก็ยังเชื่อว่าอิทธิพลน้อยกว่าทางโรงเรียน โดยเฉพาะครูผู้สอน นอกจากนั้นผู้ปกครองมีความต้องการข่าวสารข้อมูลที่จะช่วยในการพัฒนาการอ่านของเด็ก เพื่อที่จะได้พัฒนาการอ่านของเด็ก ได้ดียิ่งขึ้น

ถึงแม้งานวิจัยการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยกับพฤติกรรมกรรมการอ่านของผู้ปกครองนี้จะพบว่าไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างสิ้นเชิง แต่ถ้าเด็กได้รับการส่งเสริมการอ่านที่ถูกต้องจากพ่อแม่ รวมทั้งพ่อแม่ ผู้ปกครองเป็นแบบอย่างที่ดีในการมีพฤติกรรมกรรมการอ่านอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง ย่อมจะช่วยพัฒนาพฤติกรรมกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยได้ในที่สุด

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

ถึงแม้ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครองและพฤติกรรมกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างสิ้นเชิง แต่พ่อแม่ ผู้ปกครอง และครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการอ่านให้กับเด็ก รวมทั้งจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัยอย่างหลากหลาย เช่น พาเด็กเข้าห้องสมุด อ่านหนังสือก่อนนอน อ่านหนังสือนิทานให้เด็กฟังเป็นประจำ อ่านหนังสือและจัดเก็บคู่มือหนังสืออย่างเป็นระเบียบ เป็นต้น

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรทำการศึกษาวิจัยเชิงเปรียบเทียบพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย ระหว่างก่อนและหลังการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้บุตรหลาน

3.2.2 ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเด็กปฐมวัย และผู้ปกครองในด้านอื่นๆ เช่น ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง

3.2.3 ควรทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย และผู้ปกครองในระดับประถมศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการพัฒนาชุมชน (2542) *อบต.กับการพัฒนาสิทธิเด็ก* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร ยูไนเต็ดโปรดักชั่น
- กระทรวงศึกษาธิการ (2546) *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546* กรุงเทพมหานคร
คุรุสภาลาดพร้าว
- กุดยา ตันติผลาชีวะ (2542) *การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน 3-5 ขวบ* กรุงเทพมหานคร โชติสุขการพิมพ์
- _____ (2547) “สอนลูกให้รักการอ่าน” *วารสารการศึกษาปฐมวัย* 8, 4: 55-58
- เกศรินทร์ ชุ่มจิต (2551) “บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการอ่านของนักเรียนระดับปฐมวัย
โรงเรียนอนุบาลเชียงใหม่” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- คุรุรักษ์ ภิรมย์รักษ์ (2541) “ทำอะไรให้ลูกและศิษย์รักเป็นนักร้อง” *วารสารการศึกษา กทม.* 22,
3: 23-26
- จำแรง นกเอี้ยง (2549) “ผลการจัดประสบการณ์แบบจิตปัญญาที่มีต่อความสามารถในการคิด
แก้ปัญหาของเด็กปฐมวัย” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตร
และการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542) *เอกสารประกอบการสอนวิชาการประเมินเอกสารประกอบหลักสูตร
พิชณฺ์โลก* มหาวิทยาลัยนเรศวร
- ฉวีวรรณ ยิ้มกระโทก (2550) “การศึกษาสภาพการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยของผู้ดูแล
เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา”
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
- ชูศรี หลักเพชร (2533) “การแนะแนวเพื่อส่งเสริมการเรียนของนักเรียนประถมศึกษา” ใน *เอกสาร
การสอนชุดวิชาการแนะแนวในระดับประถมศึกษา* หน่วยที่ 1-7 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- ณรงค์ฤทธิ ศักดารณรงค์ (2547) “การศึกษาทางไกลในปอเนาะ ยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการศึกษาได้
ร่วมพระบรมโพธิสมภาร” *สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์* 50, 44 (26 มี.ค.-1 เม.ย.47): 18-19
- ถาวร บุปผางษ์ (2546) “ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- ธรรมพร แจ็งกลีการ (2549) “การประเมินโครงการรักการอ่าน สานสู่ฝัน ของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1 นครสวรรค์” วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์
- นันทิยา ตันศรีเจริญ (2546) “เส้นทางสู่ผู้อ่าน” *วารสารสานปฏิรูป* (กุมภาพันธ์ – มีนาคม): 26 –29
- บุญชม ศรีสะอาด (2545) *การวิจัยเบื้องต้น* พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- บุษณีย์ สมญาประเสริฐ (2551) “ผลของการจัดกิจกรรมการเล่านิทานประกอบการเล่นเกมที่มีผลต่อ การรักการอ่านของเด็กปฐมวัย” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา ปฐมวัย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- พนิตนันท์ บุญพามี (2542) *เทคนิคการอ่านเบื้องต้น* นครราชสีมา สถาบันราชภัฏนครราชสีมา
- พระมหาพงศ์พิสิษฐ์ สุเมโธ สมทอง (2548) “การศึกษาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เด็กปฐมวัย ของครูที่เลี้ยงศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด จังหวัดศรีสะเกษ” วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราช ภัฏนครราชสีมา
- เพ็ญประไพ แก่นเกษ (2551) “การพัฒนาชุดฝึกเสริมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็ก ปฐมวัยโดยผู้ปกครองมีส่วนร่วม” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี
- ภรณ์ คุรุรัตน์ และคณะ (2542) *การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย* กรุงเทพมหานคร เซเวน พรินต์ติ้งกรุ๊ป
- มณฑิยา ทุมพันธ์ (2546) “บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมี ส่วนร่วม” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- แม่นมาศ ชวลิต (2544) *แนวทางส่งเสริมการอ่าน (ฉบับแก้ไขและเพิ่มเติม)* กรุงเทพมหานคร บรรณกิจ
- ราชบัณฑิตยสถาน (2546) *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542* กรุงเทพมหานคร นานมีบุ๊คส์ พับลิเคชั่นส์
- เรืองชัย ทรัพย์นิรันดร์ (2541, มกราคม) “สรุปข้อคิดเห็นจากการตรวจเยี่ยมติดตามคุณภาพ การศึกษา สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา” จดหมายข่าวสารสถาบันราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา

- เรืองศักดิ์ ปิ่นประทีป (2546) *โครงการวิจัยและการพัฒนารูปแบบการให้ความรู้พ่อแม่ในการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย โดยผ่านกระบวนการส่งเสริมการอ่าน* กรุงเทพมหานคร พริกหวานกราฟฟิค
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2538) *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 5* กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- ลัดดา ม่วงอร่าม (2547) “การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้การเรียนรู้แบบร่วมมือและความคงทนในการเรียน” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- วรนุช เสนิงวงศ์ ณ อยุธยา (2547) “ความต้องการของผู้ปกครองที่นับถือศาสนาอิสลามที่มีต่อการส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม ของเด็กปฐมวัยในโรงเรียน” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- วราภรณ์ หทัยปราชญ์ (2550) “ผลการให้ความรู้ผู้ปกครองที่มีต่อนิสัยรักการอ่านของเด็กปฐมวัย โรงเรียนเกษมพิทยา กรุงเทพมหานคร” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- วันทนา เมืองจันทร์ (2547) “การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กวัยเรียน” *วิทยจารย์* 104, 4: 24-31
- วิทยา วิมลถนอม (2530) “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทและทัศนคติของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมการอ่านกับนิสัยรักการอ่านของนักเรียนชั้นอนุบาล” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ศรีรัตน์ เิงกลิ่นจันทร์ (2544) *การอ่านและการสร้างนิสัยรักการอ่าน พิมพ์ครั้งที่ 3* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) *คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี)* กรุงเทพมหานคร คุรุสภาลาดพร้าว
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) *นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) ระยะเวลาพ.ศ. 2550-2559* กรุงเทพมหานคร วิ.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2546) *รายงานการสำรวจการอ่านหนังสือของประชากร พ.ศ. 2546* กรุงเทพมหานคร สำนักนายกรัฐมนตรี

- สุภูมิ เกลยทรัพย์ (2531) *การส่งเสริมการอ่าน* พิมพ์ครั้งที่ 2 ปทุมธานี ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ในพระบรม
ราชูปถัมภ์
- สุปราณี ประคำพอง (2547) “ผลของการใช้โปรแกรมการส่งเสริมเด็กปฐมวัยให้มีนิสัยรักการอ่าน
โดยผู้ปกครอง” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาปฐมวัย
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- สุพรรณณี วราทร (2545) *การอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุมณฑา ฤกษ์สง่า (2551) “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการส่งเสริมการอ่านและพฤติกรรม
การอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดนครราชสีมา” วิทยานิพนธ์ปริญญา
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาพัฒนาการ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- แสงเดือน นนทเปารยะ (2547) “การจัดการศึกษาแบบโรงเรียนบ้านสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี ใน
สังคมไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- หทัยรัตน์ ศรีวรเดชไพศาล (2550) “พฤติกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยใน
จังหวัดนนทบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา ประชากร
ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- อรุณี ทรดาล และคณะ (2552) “การสร้างเสริมพฤติกรรมรักการอ่านสำหรับเด็กปฐมวัย” ชุด
ฝึกอบรม กรุงเทพมหานคร พริกหวานกราฟฟิค

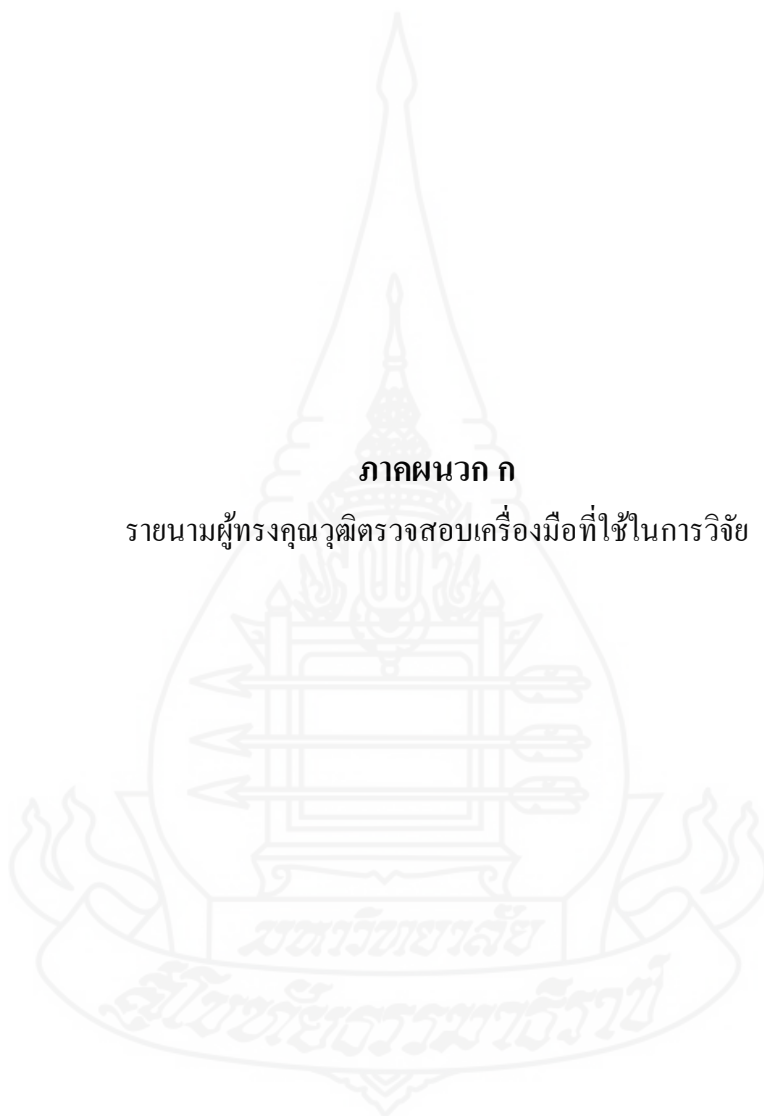
ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ชื่อ นางกอบกมล ทบบัณฑิต
 สถานที่ทำงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 จังหวัดศรีสะเกษ
 วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี การศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยครูสวนดุสิต
 ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิเทศการศึกษและพัฒนาหลักสูตร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
2. ชื่อ นายกว้าง ผลสุข
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนบ้านค้อโนนเพ็ก อำเภอกุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ
 วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี การศึกษาปฐมวัย
 ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกปฐมวัยศึกษา
 ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ
3. ชื่อ นางนิตยา แข่งขัน
 สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จังหวัดศรีสะเกษ
 วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี การศึกษาปฐมวัย
 ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกปฐมวัยศึกษา
 ตำแหน่ง อาจารย์สอนโปรแกรมปฐมวัยศึกษา
4. ชื่อ นางสาวปิยะพร ทองสิงห์
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนอนุบาลอุทุมพรพิสัย อำเภอกุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ
 วุฒิการศึกษา ปริญญาตรี การศึกษาปฐมวัย
 ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกปฐมวัยศึกษา
 ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ
5. ชื่อ นางสาวนวลอนงค์ คำนันต์
 สถานที่ทำงาน โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน อำเภอยุทธยาภิรมย์ จังหวัดศรีสะเกษ
 วุฒิการศึกษา ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวิจัยการศึกษา
 ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ

ภาคผนวก ข

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสังเกต
พฤติกรรมการอ่านของเด็กปฐมวัย

การสังเกตครั้งที่ .....

ผู้รับการสังเกต เด็กชาย/เด็กหญิง ..... ชั้นอนุบาลปีที่ 2

วัน เดือน ปี ที่สังเกต .....

ช่วงเวลาที่สังเกต .....

สถานที่สังเกต .....

คำชี้แจง: ให้กาเครื่องหมาย / ลงในคำตอบแต่ละรายการที่ตรงกับพฤติกรรมของเด็ก

ที่	รายการประเมิน	ทำ	ไม่ทำ
1.	ดูหนังสือที่มุมหนังสืออยู่เสมอ		
2.	อ่านเรื่องตามหนังสือนิทาน ป้ายสัญลักษณ์ ข้อความตามคำฟัง		
3.	อ่านหนังสือมากกว่าที่ครูบอก		
4.	ชักชวน แนะนำ ให้เพื่อนอ่านหนังสือหรือดูภาพจากหนังสือที่ตนสนใจ		
5.	ชอบเปิดดูภาพหรืออ่านภาพในหนังสือนิทานก่อนนอนกลางวันเสมอ		
6.	ขอให้ครูหรือเพื่อนช่วยอ่านเรื่องในหนังสือนิทานให้ฟัง		
7.	ในขณะที่เพื่อนเล่น มักจะแยกไปอ่านหนังสือนิทานหรือดูหนังสือภาพ		
8.	เคยขอยืมหนังสือจากโรงเรียนไปอ่านที่บ้าน		
9.	ขอดูหรือขออ่านหนังสือนิทานของเพื่อน		
10.	มักจะอ่านออกเสียงเวลาอ่านหนังสือนิทาน		
11.	ชอบอ่านหนังสือนิทานคนเดียว		
12.	อ่านหนังสือนิทานแล้วชอบเล่าให้เพื่อนหรือครูฟัง		
13.	ชอบหนังสือนิทานขณะรับประทานอาหารว่าง		
14.	เป็นผู้เลือกประเภทของหนังสืออ่านเอง		
15.	อ่านหนังสือนิทานเฉพาะหน้าที่ตนเองสนใจ		
16.	เปิดอ่านหนังสือนิทานจากหน้าแรกไปจนจบเล่ม		
17.	เวลาอ่านหนังสือ บางครั้งใช้นิ้วชี้ตามตัวหนังสือขณะที่อ่าน		
18.	ค้นหาหนังสือนิทานหรือเรื่องที่จะอ่านด้วยตนเอง		
19.	อ่านหนังสือนิทานแล้วจัดเก็บเข้าที่เอง ไม่ต้องบอกหรือบังคับ		
20.	แต่ละวันจะใช้เวลาอ่านหนังสือนิทานหลาย ๆ ครั้ง		
รวม			

แบบสอบถาม
พฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองของ เด็กชาย/เด็กหญิง .....ชั้นอนุบาลปีที่ 2
วัน เดือน ปี ที่ตอบแบบสอบถาม .....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ใช้เพื่อประกอบการศึกษาค้นคว้า
2. โปรดอ่านคำชี้แจงให้เข้าใจ แล้วจึงตอบ เพื่อให้การตอบแบบสอบถามเป็นไปอย่างถูกต้อง สมบูรณ์
3. ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ผู้ที่มีสถานภาพเป็น พ่อ แม่ หรือผู้ปกครองเด็กนักเรียนชั้น อนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ
4. ในการตอบแบบสอบถาม ขอให้โปรดตอบตามความเป็นจริง ตอบทุกข้อ เพราะถ้าตอบไม่ สมบูรณ์ แบบสอบถามทั้งหมดจะใช้ไม่ได้ ข้อมูลที่สมบูรณ์ครบถ้วน จะช่วยให้ผลสรุป น่าเชื่อถือ และนำไปใช้ประโยชน์ได้
5. ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม จะเก็บเป็นความลับ และใช้เฉพาะในขอบเขตของทาง วิชาการ เพื่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เท่านั้น ไม่มีส่วนใดที่จะเกี่ยวข้องกับหน่วยงาน และจะ ไม่มี ผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายใดๆต่อตำแหน่ง หน้าที่การงานของผู้ตอบ แบบสอบถาม ผลการศึกษาจะเสนอในภาพรวม
6. เมื่อท่านตอบแบบสอบถามครบถ้วนเรียบร้อยแล้ว ขอความกรุณาได้นำส่งคืน ขอขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงที่ท่านได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ชุดนี้
7. แบบสอบถามชุดนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง แบ่งเป็น 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 : ลักษณะพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง
8. โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องระดับพฤติกรรมที่ท่านได้ทำหรือไม่ได้ทำเกี่ยวกับ พฤติกรรมการอ่านของท่าน ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

แบบสอบถาม
พฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง

ผู้ปกครองของ เด็กชาย/เด็กหญิง .....ชั้นอนุบาลปีที่ 2
วัน เดือน ปี ที่ตอบแบบสอบถาม .....

คำชี้แจง

1. โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องระดับพฤติกรรมที่ท่านได้ทำหรือไม่ได้ทำเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านของท่าน ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุด
2. แบบสอบถามชุดนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
ตอนที่ 2 : ลักษณะพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ   ชาย   หญิง
2. อายุ   ต่ำกว่า 30 ปี   30-39 ปี   40-49 ปี   50 ปีขึ้นไป
3. การศึกษา
 ต่ำกว่าปริญญาตรี   ปริญญาตรี   ปริญญาโท   ปริญญาเอก
4. อาชีพ
 เกษตรกร   ค้าขาย   รับจ้าง   อื่นๆ.....

ตอนที่ 2 ลักษณะพฤติกรรมการอ่านของผู้ปกครอง

ที่	รายการ	ระดับพฤติกรรม	
		ทำ	ไม่ทำ
1.	แวะร้านหนังสือเป็นประจำ		
2.	ชอบอ่านป้ายโฆษณา หรือสัญลักษณ์ต่างๆตามข้างทางเสมอ		
3.	อ่านหนังสือพิมพ์หลายๆฉบับเป็นประจำ		
4.	ชอบแนะนำหนังสือดีๆที่อ่านให้คนอื่นอ่านตาม		
5.	ชอบอ่านหนังสือก่อนนอนเสมอ		
6.	อ่านหนังสือนิทานให้ลูกฟังเป็นประจำ		
7.	เมื่อมีเวลาว่างชอบอ่านหนังสือเป็นอันดับแรก		
8.	ชอบยืมหนังสือจากห้องสมุดมาอ่านเป็นประจำ		
9.	ชอบยืมหนังสือจากคนอื่นมาอ่านที่บ้าน		
10.	เวลาอ่านหนังสือมักจะอ่านออกเสียงจึงจะเข้าใจ		
11.	ส่วนใหญ่ใช้เวลาอ่านหนังสือคนเดียว		
12.	แลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านเมื่อพบกับคนอื่นๆ		
13.	อ่านหนังสือแม้กระทั่งเวลารับประทานอาหาร		
14.	ชอบอ่านหนังสือหลายประเภท		
15.	ชอบอ่านหนังสือพิมพ์บางคอลัมน์		
16.	อ่านหนังสือพิมพ์เรียงตามลำดับหน้าไปจนจบฉบับ		
17.	ใช้นิ้วชี้ตามตัวหนังสือขณะที่อ่านไปจนจบ		
18.	เป็นผู้เลือกประเภทของหนังสืออ่านเอง		
19.	อ่านหนังสือและจัดเก็บตู้หนังสืออย่างเป็นระเบียบ		
20.	แต่ละวันมักจะอ่านหนังสือ 2-3 ครั้ง		
รวม			

ภาคผนวก ค
คำสถิติไคสแควร์

VAR00001 * VAR00002 Crosstabulation

			VAR00002		Total
			1.00	2.00	
VAR00001	1.00	Count	7	14	21
		% within VAR00001	33.3%	66.7%	100.0%
		% within VAR00002	87.5%	63.6%	70.0%
		% of Total	23.3%	46.7%	70.0%
	2.00	Count	1	8	9
		% within VAR00001	11.1%	88.9%	100.0%
		% within VAR00002	12.5%	36.4%	30.0%
		% of Total	3.3%	26.7%	30.0%
Total		Count	8	22	30
		% within VAR00001	26.7%	73.3%	100.0%
		% within VAR00002	100.0%	100.0%	100.0%
		% of Total	26.7%	73.3%	100.0%

Chi-Square Tests

	Value	df	Asymp. Sig. (2-sided)	Exact Sig. (2-sided)	Exact Sig. (1-sided)
Pearson Chi-Square	1.591 ^b	1	.207		
Continuity Correction ^a	.657	1	.417		
Likelihood Ratio	1.782	1	.182		
Fisher's Exact Test				.374	.214
Linear-by-Linear Association	1.538	1	.215		
N of Valid Cases	30				

a. Computed only for a 2x2 table

b. 1 cells (25.0%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2.40.

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวอด เชื้อทอง
วัน เดือน ปี เกิด	25 มีนาคม 2505
สถานที่เกิด	อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น
ประวัติการศึกษา	ค.บ. วิชาเอก นาฏศิลป์ วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา พ.ศ. 2535
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนอนุบาลห้วยทับทัน อำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ
ตำแหน่ง	ครูชำนาญการพิเศษ

